

כִּי יִרְחִיב ה' אֶת גְּבוּלְךָ כַּאֲשֶׁר דָּבַר לְךָ :

סֵפֶר

אֵהָל יִצְחָק

עַל דִּינֵי

שְׁחִיטוֹת וּבְדִיקוֹת

לְפִי דַעַת הַפְּרִי מִגְדִּיב. וּשְׁמִלָּה חֲדָשָׁה. וּלְבוּשֵׁי שַׂרָד.
וּבֵית אַפְרַיִם. וְשָׂאֵר אֲחֵרֹנִים.

מֵאֵת

הַקָּטָן **יִצְחָק בֶּן הַמְנַחֵם מו"ה אֱלִיעֶזֶר זצ"ל** מֵאַרְצֵי תֶנָּה.

וַיַּעַן כִּי לֹא נִמְצָא הַסֵּפֶר דְּרִיקָה הַזֶּה אֶצֶל הַשּׁו"ב. לָכֵן רָאִינוּ לְהַדְפִּימוֹ
מִחֲדָשׁ בְּסִידוּר נָכוֹן וּבְהִתְנָחֵה מְדִויֶקת הַיּוֹסֵב. וְגַם הוֹסַפְנוּ עֲלָיו
דִּינֵי נִיקוּר מַסְפָּרוֹ הַנְּחַמֵּד בֵּית יִצְחָק.

וּוִילָנָא

בְּדַפּוּס ר' שְׁמוּאֵל יוֹסֵף פִּין. וּר' אַבְרָהָם צְבִי רֵאוּעֶנְקְרָאנְץ.

שְׁנַת תַּרְכֵּד לַפ"ק

СЕФЕРЪ ЕГЕЛЪ ИЦХАКЪ

т. е.

Религиозныя предписанія при Заколении скотинъ
для употребленія евреевъ

ВИЛЬНО

Въ типографіи С. І. Фина н А. Г. Розенкранца.

1864.

לֵךְ וּלְעַם לִמְעַל וְלְעָמְוֹל לְלִמְסָד וְלַטָּמֵא

ואמרת

אכלה

בשר :

כי

האזה

נפשך

לאכל

בשר :

נפשי :

אז

כל

כשעוד

ואכלה

צויתך :

כאשר

סימן א דין איזו חלבים הם המותרין והאסורין לאבילה וסדר הניקור • ובו י"ד סעי' :

א חלב שור וכשב ועז (וכל שאר בהמה פסולה • ש"ך) אסור • וחלב חיה מותר (א) רכל מין שחורה שאינו קרב ממנה ע"ג המזבח חלבה מותר • (ב) כזי • חלבה אסור :

ב השוחט את הבהמה ומצא בה עובר בן שמונה חי או בן תשעה מת או אפי' בן חשעה חי אלא שלא הפרים ע"ג קרקע • (י) י"א דחלבו ונידו מותר רק דמו אסור • (ה) וי"א שאם שלמו לו חרשיו ומצאו חי אע"פ שלא הפרים ע"ג קרקע הלבו ונידו אסור והזיבים עליו כרת • ומצויאין ממנו בל החושין והקרומים האסורים כשאר הבהמות (ומבואר לקמן בסדר הניקור) (ה) וכן עיקר :

ג איזהו חלב (ו) כל שהוא [א] תותב קרום ונקלף (ו) ושלא יהא בשר חופה אותו (ק) הוא לשון הפור והממכר :

ד (ח) חלב הבכלים וקרום שעליו הם אסור וענוש כרת • (ט) חלב שתחת המהניים אע"ג שהבשר חופה אותה מ"מ אסור • דבהמה בחייה פרוקי מפרקא ואין החלב נכסה בהן • וכל אלו החלבים אין לחוש להם (י) אלא באחוריים של בהמה אבל בחצי בהמה של פנים

עמודי זהב

סימן א א תותב קרום ונקלף • בחליון דף מ"ט ע"ב פ'גונחא דר"ע וכו' • את החלב אשר על הקרב ר"ע תומך מה חלב המכסה את הקרב • תותב קרום ונקלף אף כל וכו' • פי' רש"י תותב כשחלב הוא פרוש על הקרב • ור"י יאמאל אומר דקרום ונקלף לחוד הוא חלב • וכנה רש"י וכל האחרונים דנהוג כר"י דלמך קרום ונקלף לחוד הוא חלב • וכ"פ הרא"ש דקרום ונקלף לחוד הוא מותר • ככתב דלמן גוהינן איסור בקינה בין דלקטת' ובין דליתתא' ונתיימאל לא הוא תותב כ"א קרום ונקלף :

והגאון מהו חלב' מוויילנא זוק"ל הביא מ"ס בח"כ דמשמע דלא כדעת רש"י • דליתא שם את החלב המכסה הוא הפריסה • ולא כל החלב אשר על הקרב הוא הדנק להכרס • ולא כל מרניק חלב הקינה והדקין ע"ש • והיינו

סימן א (א) דכל מין עבודה • לאשקיי בהמה עמאל חע"פ שחלבה אסור אין אסור משום חלב אלא אסור משום בהמה עמאל' ונ"ל לענין הנידו הגולה מדבר האסור משום חלב דמותר בהנאה מחלב בהמה עמאל' פי"ו סק"ל : (ב) כהן השפ"ד סק"ל וז"ל ודע כי שלשה מיני כזי המה • אחד כזי הבג מבהמה וזיה • אם אמו בהמה דין הולד כבהמה והלבו יש בו כרת • ואם אמו חיה חלבו אסור מהסקפ' שפ"א חוששין לזרע האב ואין לוקין שפ"א אין חוששין לזרע האב • ב' כזי הבג מעז וככה דהוא ודלוי בהמה אין ספק וחלבו יש כרת • ג' כזי שהוא כזי' גפ"ע • חלבה

אסור בודלוי מקרא דכל חלב לרבות כזי דלא נרין (ג) י"א דחלבו ונידו מותר • דכתיב בהמה אוחה חלבו ודרש' כל שבבהמה חלכלו רק דמו אסור כשאר דם • ואם הפרים על גבי קרקע אסור משום מרליח עין ל"ב הרא"ש והר"ף שפסקו כחכמים דף ע"ד ס"ל היבא דלא הפרים ע"ג קרקע שרי ע"ש : (ד) וי"א כזי • הוא דעת הרמב"ם דסבירא ליה להלק אף דקיימא לן עב"י דכן ע' יתיר בשחיפת אמו מ"מ חלבו אסור : (ה) וכן עיקר • כ"כ הב"ח שכן דעת המחבר שחיטתו כזי ע"ו אות ח' שכתב שם בנן ע' חי רק שלא הפרים על גבי קרקע חלבו מותר ונידו הנשה אסור עטות נפל בדפוס ונ"ל וחלבו ונידו הכנה אסור : (ו) כל שהוא תותב • פירוש הוא עשוי כשחלה • מלשון היא שחלחו לעורו מהרגמיק היא תותביה • ש"ך סק"ז • וי"א דקרום ונקלף לחוד הוא גם כן חלב וכ"פ תותב וכן גוהינן ועיין בה"ה : (ז) ושלא יהא בשר חופה לחוה • כדליתא בגמרא חלב שהבשר חופה לחוה מותר שגל הכסלים אמר רתומא ולא שנתוך הכסלים ומעטס זה אן גוהינן בארץ אשכנו להחיר לחוה חלב המכוסה מבשר נתוך הכסלים נתלק הפלים וכמ"ש בסימן הסמוך בסדר הניקור בעמודי זהב אות י"ז :

(ח) חלב הכסלים וקרום שעליו הם : (ט) חלב שחתה המהניים • הוא החלב שעל הכסלים האמור בסמוך שחמ"כ נבלע חתה כבשר דק מהפשט חתה המהניים שהוא למטה מללעות קטנות וכשהטבת מפרשיו נראה לחוה החלב כ"כ רש"י • ואמר רבי אבא כזי • הוי תרבה דלחוי מהני אסור • ואף על גב דחלבו שהבשר חופה אותה קי"ל להחיר וממ"ז אט מטידין בלוח ז' • היינו בתלק הפנים שאינו מגולד ממיקו וזוהי חופה בשר גמור הוא משח"כ בתלק החמור דבהמה בחייה פרוקי מפרקא • פירש"י כשהולכת אברהי נעים והמהניים פעמים שש נמשכים כלפי מעלה ונמשכים נמשכים כלפי מטה ואין החלב מהכסה בהם • וזהו החלב חורא דחוי מהני וקרום דק מפריד בין לחוה חלב ובין בשר שגן שחתחו ואסור משום חלב הכסלים • בתב הרשב"א בהשוכה סי' ש"ח אותו חלב שחתה הקרום דק הסמוך לחתיים ודאי אסור ואין זה מקרי שנתוך הכסלים אלא אותו שהבשר חופה ממם • אבל לחוה שהקרום לבד חופה נראה הוא על הבשר ולא תתור בשר ואין לך מי שמחירו עכ"ל ובל"י הביאו : (י) אלא באחוריים • ומבואר לקמן בס"י ג"ס חלק ג' וכל

אין בהם מהחלבים אלו רק קצת מן הקרום שעל חלב הכסלים הנשאר שם בראשה • (יא) למעלה מהמבוק בהלק הפנים • וצריך להסיר אותו הקרום משם (מ"א) ומכאור לקמן ציינו מסמך כעין ה' וסעיף ו' :

ה חלב שעל ההמס ובית הכנסת היא השמלה שקרוין פריסה אסור וענוש ברת • והוא החלב שעל הקרום • (ב) חלב הדבוק לכרס תחת הפריסה • (יב) ו"א דמותר דס"ל דהוא רק שומן בעלמא הרבוק בבשר הכרס • (יג) ו"א דאסור ככל שאר חלב וכן המנהג בכל מקום (כ"ב הרמ"א) (ומהנין להסיר הקרום וחלב שחתח הקרום אשר על הכרס' גם נוהגין לפסוח הכפולים ולהסיר ההלב שצין הכפולים וכן נוהגין בכל מדינות אשכנז : (יד) מלבד בני ריינוס דנוהגין במקצתן היתר ואין מוהין בידן שכבר הורה להם זקן • (טו) ובכ"מ שנוהגין בו איסור דינו כישאר חלב לבטלו בס' • (טז) ולענין הכלים של בני ריינוס איבא צד להקל הואיל ונוהגין בו היתר : **ך** חלב הקיבה (יז) שעל הקשת אסור מן הדין מה"ת • (יח) ושעל היתר אסור ממנהג שנוהגין בו איסור • (יט) ו"א שמדינא אסור ולכן אין להקל בו • (כ) וצריך להסיר הקרום וחלב שתחתיו : **ץ** חלב שעל הרקין אסור באורך אמה משמתחילין לצאת מן הקיבה ומשם ואילך שומן הוא

תקון הברית

עמודי זהב

וכל ניקור חלו החלבים צריך ראייה מן הבקי בניקור (רמ"א) כחב יש"ש טוב להחמיר שלא לאכול בשר החוריים כי חף למדן גדול חין יכול לבאר זה הטעם מחוד הספר : (יא) למעלה מהעצור • וכמו שיבאר בס' הסמוך כבשר הניקור סעיף ח' : (יב) ו"א דמותר • והוא דעת רבינו יואל המבואר בת"ה סעיף ב' : (יג) ו"א דאכור • והוא דעת רבינו אפרים המבואר שם י וכן המנהג כר"ל לאכור וכמ"ם צפנים : (יד) מלבד בני ריינוס דנוהגין במקצתן היתר • כדעת רבינו יואל • וכרז הב"י בשם המדלדי שגדברי הכל צריך להסיר הקרום שחתח המכסה ממעל לאוחו החלב שעל הכרס ולא נחלקו ח"א בחלב שחתח אוחו הקרום וכ"כ בד"מ • וכחז הכה"ג חס רזו לבטל מההגס ולנהוג מאכל ואילך לחומרא רשאים לעשות כן ואין בזה משום לעז וזולזול לראשונים • ודלא כיש שכתבו שח"ס רשאים לבטלו וכל"י הביאו : (טז) ובכ"מ שנוהגים בו איסור דכלו ככאר חלב לבטלו בס' • כ"כ הרמ"א בשם אר"ה מ"מ ח"א"ה בו חנ"ג ועיין בת"ה ס"ב אות קטן ב' : (טז) ולענין הכלים • כבד רמ"א וז"ל אבל חין אורחין הכלים של בני ריינוס הואיל ונוהגין בו היתר עכ"ל • וכחז הב"י סק"י משמע אבל בנזק האיסור או מה שנחשב לעמקן לא היו אוכלים אם לא היה של ששים וכן משמע מהרש"ל וס" ע"ש • וכ"כ הפר"ח לרד"ק דקיי"ל טעם כעיקר מדאורייתא חין להקל בכך עכ"ל • והוא דלא כש"ך דכתב דמשמע מלשון הרמ"א דאפי' יש מערבות מחלב הדבוק לכרס והודה ח"ו בכר"ו סק"ד וכתב דמה שדעת הפר"ח חלב בבשר לענין טעם כעיקר מקרי מין בשאינו מיט דלמ"ד דהוי מין צמינו לא שייך טעם כעיקר ע"כ : (יז) שעל הקשת אסור מן הדין מה"ת • שהוא חובב קרום ונקלף הוא לר"ע חלב נמור : (יח) ושעל היסר אסור ונקלף • נהגו לאסור • ובמקום דלא נהגו מותר כי (כ"ב הרמ"א) בשם רש"י ורמ"א וסמ"ג ור"י (ירושם) והיינו משעמא דאין גרירין בשר צין בצל וכן גרירין סעיף י"ד : (ב) וצריך להסיר הקרום וחלב שתחתיו ואפי' במקום שאין שם קרום וח"א לקלוק כי אם בכה צין בכרס משום חלב השריסה המונח עליו ואלף דאין

כר' ישמעאל דקרום ונקלף לחוד הוי חלב • ור"ע ס"ל כרש"י דענין חובב קרום ונקלף • וזה הוא החילוק שצין רבינו אפרים והיינו יואל : ב חלב הדבוק לכרס תחת הפריסה • הנה ברין זה נחלקו רבינו אפרים ורבינו יואל • רבינו אפרים מפי' חובב שפירבו שמה הוא המכסה שקרוין פריסה היינו חלב הפרום על הכרס • ותחתיו קרום ותחת הקרום חלב דבוק בכרס וקרום היינה היינו חובב קרום ונקלף ולכן אסור החלב הדבוק בכרס • אבל רבינו יואל ס' חובב שמה הכל' וזו יש קרום שנקלף היינה מאותה פריסה • אבל בחובב הדבוק בכרס מהו לא דבר וח"ל כלל והוא רק שומן עצמא הדבוק בכרס הכרס • ואין קיי"ל רבינו אפרים ולכן עסק הר"ע כרס שייך חין לך דבר שסודת אוחו שחלב שעליו טעם הוא ולא שייך לומר איהו מיכל אכלי ביון לרד"ק חלב נמור הוא :

ולענין

דיעבד במקום שנהגו בו איסור אם מלחו או ללא חלב ניקור דעת הרמ"א בשם אר"ה דדינו ככאר חלב לבטלו ע"ש • אפי' כנתייבא וליה ולי"ש בנייבול וכמ"ם בי"ד ס' וק"ה ע"ש • כתב הט"ו סק"ת ח"ב ס"ל ח"א"ה בו חנ"ג להציק ס' נגד כל החתיכה שזה החלב דבוק בו • מאחר שיש שוקקים דס"ל דלא חמירין חתיכה עצמה ח"א בשר וחלב ח"א דבנין גזרו דאף בשאר איסורין חמירין חתיכה עצמה ח"ג ונחמתי שחתיכה שחלבים על החלב כניינו יואל כיו"א בזה לא גזרו כל"ה רש"ל • והט"ו כתב טעם אחר ביון שחלב זה רבינו אפרים הוא דאסור • ואיהו ס' ח"א"ה חמירין ח"ג בשאר איסורין ומש"ה חין לומר בזה חנ"ג ע"ש וח"א"ה ס' ח"א"ה כנגד החלב וחתיכה עצמה אסורה ועי' בתק"ה סעיף ט' • וכל ש בחלב הדבוק לכרס שחתח הפריסה חלב בקיבה אט"ג ובאייתא בא"י אוכלין אותה מ"מ חין להקל בו ואמני' ביה חתיכה עצמה ח"ג כיון דח"א"ה חלב של תורה הוא ולי טענת חלב דח"א"ה נמי • ולר"ד ס' בקיבה נגד כל החלב שעליו צין בח"א"ה ביון באייתא ח"א חין בקיבה ס' חתיכה ח"ג

ומתור • וי"א שראש המעים הוא שיוצא בו הריעי שהוא סוף המעים • וירא שמים יוצא ידי שניהם לגרור אורך אמה מכאן ואורך אמה מכאן • וי"א שא"צ אורך אמה כמש • ולכן נהגו להקל למדוד בזרוע ואין מצדדיכין אורך אמה בצמצום (רמ"א סעיף ט"ו נסמ מהרי"ל) :

ח ואין צריך להסיר רק הקרום עם הדבוק בו שעל אורך אמות אלו [ג] אבל לא השומן הדבוק בטבחי שתחת הקרום (רמ"א סס נסמ הכל נו) (כא) וכן נוהגין • ואם הטבח משך הדקין מן הבהמה בעודן חמין נשאר החלב שעל ראש הדקין עם הדרא דכנתא • ולכן הבא לאכול מן הדרא דכנתא יגרור אמה מן החלב לצד הקיבה והוא לא נודע מכומו צריך לגרור ולגלח סביב עוביו כדינר זהב (בב) במקום שנתפק בו (רמ"א סס נסמ מדכ"י) :

ט ונהגו במדינות אלו להסיר הקרום שעל כל הדקין בהדרג דכנתא דשאל כושם שנסארים הדקין עם הדרא דכנתא ואוכלין הכל ביחד עלי' כמסירין כל הקרום השל יניחו ג"כ שעל ראש הדקין • ונהגו ליקח הקרום משני צדדים • משא"כ בכבש גמור דרכן להניחן ביחד וניכר ראש הדקין כן נראה טעם המנהג • (ד) אבל יש להחמיר וליקח הקרום משני צדדיו גם בכבש (כ"כ הרמ"א סס) :

י (כג) ומטעם זה וכיוצא בזה נהגו להחטירגם בבמהמה • ונוטל הדרא דכנתא ומקליף עליה קרום של חלב ממקום שמונח עליה כבד לבן • מפני שזה הצד הוא סמוך לחלב שעל הקרב ואם אינו יודע איזה צד צריך לקלוף משני צדדיו • ונוהגין ג"כ לחתוך אמה מהדקין המחובר לקיבה ואורך אמה מן הדקין הסמוך לסניא דיבי יגם סניא דיבי עם החלב שביניהם שקורין (כד) גער"א וקצת מאותה התיכה הדבוק בפי הטבעת • (כה) ומשליכין (נעל העיתור וספרי יניקור) :
יא הכוליא יש עליה ב' קרומים • העליון חלב גמור וחייבים עליו • והתחתון והחושן שבה אמורים ואין חייבים עליהם • ונוטל הכוליא ומעביר קרום העליון הוא החלב שעליה • ונוטל הסכין ומחחק ומעביר קרום שיש על כל אהת ואחת • ומחחק בהוך הכוליא

עמורי זהב

והיינו נקלף כדרכה בלי תחבולות אבל לא כה"ג מ"מ כיון דקיי"ל ביוסרה הכבד לריך ניקור קרום עליון משום חלב הקרב המונח עליו ה"ה נכנס וכדומה ועי' ברות כ"ז : (כא) וכן מנהגין • וללא כהלכותיכם שם השומן שחתה הקרום שעל אורך אמות אלו היו חלב אלא עיקר רמ"א וכמ"ס בפנים ועי' ג'ה"ה סעיף ג' : (כב) במקום שנתפק בו • ומטעם זה נוהגין להסיר כל הקרום מהדרא דכנתא דכנתא בכל הכמותה משום דלאו כ"ע דינא גמירי ויש לחוש שמא יעשה ויחמר שא"ל שום קליפה ויבא ללחול גם מן הקרום של אמות אלו והחלב שעל הקרום הוא חלב גמור : (כג) ומטעם זה • כמה שכתב הרמ"א שצריך ליקח הקרום משני גדריו גם בכבש מטעם שכתבו ברות הסמוך ס"ק כ"ב וכיוצא בזה היינו הטעם ומ"ש נע"ה המבואר בפנים כסיף זה נהגו להחמיר גם בדכנתא דזמנקרין הקרום מהדרא דכנתא וכמו שכתב בפנים • ונס לריך טיפול הורידן מן שומן הכנתא המסוכרים כעכדים (ספרי הנקור) : (כד) גער"א בלע"ז • ונהגו להסיר הבליעה קטנה שקורין דומיץ בל"א (ספרי הניקור) : (כה) ומשליכין • לא מפני שהם אמורים כי כבר נתבאר שאינם אמורים רק הקרום שעליהם • אלא מפני שהוא מאום מחמת הטיטוסה שיבא דרך שם והיינו החלחולת שקורין פלכחת • ומה שהכל משליכין ג"כ אחיה אמה הסמוך לקיבה מפני שמאלל הינו"מ מן הקיבה להדקין וצר המקום ללכת פמה נשכיל כך אחיה אמה מלא רירין ומוקפה מהמת מילוח הוא ולכן משליכין כל האמה • ומה הטעם ג"כ משליכין הסניא דיבי ואורך אמה הדבוק בכניא דיבי וכיון שאינה השוכה משליכין

תקון הבית

וזריכס ס' גנד כל הקינס • ולדינא גם כהא יש לעיין [ג] אבז לא השומן הדבוק בטבחי • הסג דרין זה איכא פניחות בין סאהרוניס • רמ"א נסמ הכל נו פסק כמ"ס בפנים והכז סגלון מ"ה דוד אלהיים כש"מ שלו חולק עליו ופסק החלב שעל אמות אלו חלב עמא סוף והחזיק עמו כש"י כש"מ שלו ע"ש • אבל ככ"י סאהרין מאוד בפלפול גדול וסעמיל דרין על מכונו כמ"ס הימ"א שאינו סאכור רק הקרום שעל אמות אלו והחלב שעל הקרום אבל מה שחתה הקרום היו ושמן ומומר ע"ש באריכות גדול • והורה אליו כש"פ ס"ק י"א ד"ה אשנס וז"ל והלכס איין לנו אלא דברי רמ"א ויחף מה שרצה להחמיר ולאסור כל השומן מריש מעי' מן הקיבה מ"מ אס יניקור דקין שם ושומן סוחס כשר • וכ"ס כשער אפרים כחשונה דסוחס סואלי דהק דכנותא דיפירש ריש בלחמא על סוף תלחולת ואי"כ איהו מיכל אכליו ולידין מתכא לא כסמ כתיבה והסכיס עמו ספר"א • והכ"ו הגי"הם א"ל גם השומן ניקב רק הקרום והחלב שעליו נשאר שלם ודאי לא מהני סתימה דהקרום חלב כמא וחינו סוחס משא"ל אס השומן שלם כ"ע מוריס לכהמ"א (ש"פ) : ולעיין גם מנח"ל כחט בקיבה ואס חלב של סימר סוחס הנקב נתבאר דרין כספרי יש כמא"ל חק א' ע"ש [ד] אבל יש להחמיר ולקח הקרום משני גדריו גם בכבש כ"כ רמ"א • כחט כעבודת הגרשוים הדרא דכנתא של כבש שנמלה בלי ניקור כלל לריך לבער אס יש ס' דקין עלמו גנד חלב המרובה (פירוש פעמים יש חלב כחמא א' הכנס ופעמים טעם ויקרום של אמות אלו והכל עיי') • אבל אס איין ס' ס' ע"י אירוף כש' אחר שנמלה עמו אזי התיכה ל"ג וצריין ס' גנד כל הדקין שהחלב דבוק בהן והדקין עלמן אצורין ע"כ"ל • ובלקט קמה טעלה שא"ל ס' גנד הקרום של כל הדקין פי איין נו יאסור כלל ומה שנהוגין להסיר הקרום שעל כל הדקין הוא חומרה א' סיכי דלא ליתיה להניח ג"כ על ראש דקין ולפיכך דביענד איין לאסור כלל ואח"כ כ"כ כנגד אמות אלו עכ"ל :

וב"ל לפי מה"ס דצריך להסיר הקרום מהדרא דכנתא לפי שהיא סמוך למלח של הקרב וממנו שם הגמי' דכרין כסנים ודאי לריך לבער ג"כ גנד קרום של הדרא דכנתא דשיינו מזל

(כו) ומנקר אוהר שורש של גיד מיוזר הכוליא עם קצותיו הגראין מבחוץ • וכן לכוליא השנית (נעל העיסור וספרי ניקור):

יב יתות הכבד צריך לנקר קרום העליון של צד הכבד • משום (כו) חלב הקרב המונח עליו • ויש מחמירין עוד לנקר השומן שתחת הקרום ההוא (כמ"א נסח ר"ת) אבל צד פנים של צד הריאה א"צ ניקור כלל • אבל הסנהג לנקר ולהסיר שני צדדיו [ה] דלמא אתי למטעי (כמ"א סעף י"ב נסח ס"ה ור"ז):

יג מחול קרומו שלו חלב נמור הוא (כח) וצד גם שלו חייבים עליו • ושעל שאר המחול והחושין שבתוכו [ו] אסורין ואין חייבים עליהם • וצריך להסיר הקרום משני צדדים עם החלב שעליה ונוטל ראש הגיד שבתוך המחול ומושך אותו • ונמשכים עמו ג' חושין שבתוכו • (כט) וצריך ליהרר שלא יפסוק שום חוט מהם ואם נפסק צריך לשרש אחריו (כ"ז ס' ס"ד סעף י'): **יד** חושין שבעוקף (פי' הקרח נלשון המקרא ענה והוא קנה השדרה) הם חמשה • ג' בימין וב' בשמאל • הג' שמימין כל אחד מהפצל לשנים שנים • והשנים שבשמאל כל אחד מהם מתפצל לשלושה שלשה • וראש הא' מחובר לשדרה וראשי הפיצולין נדבקין בכסל שתחת ההוה בראשי הצלעות ואותם ראשי הפיצולין מצויים (ל) בחלק הפנים • (לא) ואסורים משום חלב • (לב) ואי שלפי להן חממי משתלפ • (לג) ואי לא בעי לחטוטי בתרייהו (כ"י סעף י"ג):

סימן ב לקושי דיני ניקור מחלב וכו' ה' סעיפים:

א כלי שמדיחין בו הלבים • (א) אין מדיחין בו בשר • (ב) וכ"ש שאין מולחין עם הבשר

הניקור הבית עמודי זהב

משליכין באורך אמה • משא"כ המחלולה והיא גדולה והשובה לכן אין זורקין ממנה כי אם אותה חתיכה הדבק בפי הפעמה והמומר מנקרים ומטבין הקרום ממנה לערך אמה וגם מסירין פסח חוט ארוך שמונה עליו עם השומן שאילנו ושפיר דמי • (כו) ומנקר אותה שורש • כחב הרמ"א סעף י"ב ולא לא מטפו אחריו והניחו מזה הכוליא לכ"ע מתר אטילו אם נתבשל כך (כ"ט) במליחה או גליה) ודוקא מה שבתוך הכוליא אבל מה שעל הכוליא לכ"ע אסור • (כו) חלב הקרב המונח עליו • משא"כ צריך לנקר הקרום שעל היוארת וכל החלב שעליו • וכרבי ישמעאל דלמר קרום ויקלף היו חלב • ואפשר מטעם זה נוהגין המנקרים לקלוף קרום מכל הכרס והקיבה בתחבולות אטילו במקום שאין שם חלב מטעם ס"ל כיון דחלב הפריסה מונח עליו ואף שאינה לדינא מ"מ סכרה היא והטוב קן מע"ב • (כח) וזד גם שלו חייבים עליו • היינו במקום שדבק לכרס קן זד הגלה הן הנסחר • גל"י:

מזד א"י • ולא דוקא ככנס ס"ה כנסה ג"כ דינו ספי כיון הדין קליפה מה לי ככנס או כנסה: [ה] דילגא אתי למטעי • כה' סעף סק"י וכדיעבד א"כ' רק נגד זד הכנס • והטעם כה' כנס"י ש כיון דגזירה סוף דלמא אתי לחטעי בדעי: ד אינו אסור • כ' סעף' נסח רש"י דאם אין בתחיל' עממה ס' נגד הקרום חתיכה ל"ה וצריך ס' נגד כל החתיכה דלא מניי עמ סוף חלב כחוש דלא קי"ל בלוחו סרוך נגמ' ע"כ • וכ' סכ"ה והיינו כפיסול אבל במליחה א"כ' נגד החתיכה רק קליפה בעי וכמ"ש לקמן בחלק ג' והמחול עמו אסור וכן כחב כדדוסי אנדשוני שבתוך הכנס שגמלא עם המחול בלי ניקור והמחול אסור ע"כ: [ו] אסורין ככ"ט י"ד כ' מטעם סיס כמחול שגמלא בלא ניקור והסיר סכב משום וחטויו דבעל חלב כמחול כמחול עמו ונתבט הכשר שכו • דשיערוסו דמחול וחלב הכשר שכו ס' נגד חלב האסור עכ"ל • אבל כט"ו ס' ע"ד חולק ע"ז וכו' לחין למסור לניקול כמחול כי הוא אסור נמור מן הדיון עד שיועב בניבור כמחול וחלב כשר שכו הוא ס' נגד הניקור כי לפעמים יש חלב היבש על המחול ולפעמים מטעם כשהוא כחוש • וכל זו משתמא אבל אם שיערוסו ויש ס' כמחול נגד הניקור כשר • וכחב הס"ח מיסו צריך קליפה אחר כך:

(כט) וצריך ליהרר שלא יפסוק שום חוט • כחב רש"י יש ליהרר לנקר המחולים בעודם לחים סמוך ללחם מהכמה בעודם חמים כדי שיהא נבגל להמשוך (ל) בחלק הפנים • ומזאכר כבימין הכמוך בסדר הניקור סעף ו': (לא) ואסורים משום חלב • שיונקים מחלב הככלים וזה משמע מנה שכתב הרמ"א בעי לחטוטי אחריהו • ואי לאו משום חלב מטמי מה הוצרך לחטוטי די בתחובי לצד ע"ש • (לב) ואי שלפי להן חממי משתלפי • כחב הרמ"א כסעף י"ג ואם הם שרויין כמים כיון להו כחממי משתלפי: (לג) ואי לא בעי לחטוטי בתרייהו • כחב הרמ"א שם ויש מקילין באלו חומין במקום שהם גלועים בכשר • וטוב להחמיר • עכ"ל:

סימן ב (א) אין מדיחין בו כשר • והוא נמור דף ח' אר"י אמר רב הנהג צריך ב' כלים של מים אחד שמדיח בו כשר ואחד שמדיח בו חלבנים • וצריך ויחנק ליה חדא וגדיח בו כשר והדר חלבנים • גזירה שמא ידיח חלבנים ואח"כ כשר • השאה נמי מחלפי • כיון דלצרכיכא טרהי ליה הכירע ע"כ • מיהו דיעבד אם הדיח הכשר עם החלבנים בכלי אחד לא נאסר הכשר • כ"ס הרמ"א וכמ"ש כסעף ג' • רק שיפספסו הכשר היטב אח"כ • (ב) משא"כ אם מולחין עם כשר אין לו חגיגה וצריך ששים כנגד החלב ואם אין ס' ככשר נגדו הכל אסור • ולא דמי לסעף ד' דמחירין כה"פ ע"י קליפה שאני כה"פ דמייירי בקדומים ואינם רק חלב כחוש ואינו מטעמטע ע"י לסמוך אמאן דמתיר בקליפה וכמו ש"כ בל"ס ח' • משא"כ סכא דמייירי בחלב שומן

(ג) וסבין שחוטכין בו חלבים אין תותכין בו בשר • נהגו מנקרי הבשר לנקר בסבין אחר
 (ד) מפני שנותנים בנגד על ירכיים ובל עשה שנוגע הסבין בחלב מקנתו בו • וכפון ללמד אדם
 לבני ביתו שיפשפשו הבשר יפה במים (כ"י סעיף ט"ז) :

ב אין פורשין הכסלים ע"ג הבשר בעוד שלא יצטנן חלב שעליהם • מפני שהוא נמוח ונבלע
 בבשר (כ"י ט"ז) • וכן יש לנקר בשר תוך ג' ימים מן החלב שלא יתקשה החלב שבו • ומ"ט
 אם לא נקרו הודן ג' ימים אין לאסור בדיעבד (ה) אלא מנקרו אה"כ ושרי :

ג כל אלה הדברים אם נעשה לא נאצר הבשר • ואין מבין העושה אלא מלכדים אותו שלא
 יעשה (כ"י) ואם עשה מותר רק שיפשפשו הבשר היטב (ומ"א נפש הטובת הכל"י) :

ד אין מלחין הבשר קודם שיסירו החושיין והקרומים האסורים וניד הנשה • ואם מלחם צריך
 ששים כמו בשאר חלב הנמלח עם בשר (ו) דקו"ל בשישים • (ז) ובהב"ט יש להקל
 (במליחה ונלילה) • להתיר ע"י קליפה • (ח) מאחר דיש מתירין אפי' בלא קליפה אבל בבישול
 אין שום היתר • ואם אין ס' בהחיכה כנגד האיסור התיבב ג' וצריך ס' כנגד כל החתיכה :

ה (ט) טבח שדרכו לנקר בשר ונמצא אחריו הוט או קרום מלפדן אותו ומותרין אותו שלא
 יולט באיסורין • אבל אם נמצא אחריו חלב אם הוא כשעורה מעבירין אותו ואם נמצא
 אחריו כזית אפילו בהרבה מקומו • מבין אותו חלב אם הוא כשעורה מעבירין אותו (כ"י סעיף כ"א) •
 וחזרתו לבשרתו ותשובתו הכל לפי ראות עיני המורה הוראה אם עבר בשוגג או במזיד •
 ומנהג כשר הוא שהטבח המוכר בשר ינקר קודם שימכרנו פן יכ' בו הקונים (מ"א נפש
 הטובת הכל"י ומה"ק) :

הלכות ניקור

סימן ג מתחלק לג' חלקים • בזה"א נתבאר דין ניקור מחלק הפנים • ובו י"א סעיפים :

א המנקר את הבשר מתחיל בראש וחזתו לשנים ומוציא הטוח • (א) ומעביר הקרום שעליו

<p>עמודי זהב</p> <p>דמספסע לא מהני וצריך ששים דוקא וכמבואר :</p> <p>(ג) וסבין שחוטכין בו חלבים אין תותכין בו בשר • כתב הב"י צריך להזהיר למנקרים כשמוכרים חלב גמור מהכין עם הסבין מה שמנקרין וזומרים שהסבין הוא עריש וכשמנקרין מקנחין • וז"ל דהא כתב הרשב"א שלא להזיכו ב' סבינים אלא בחתיכת חלבים גמורים אבל גיד ושמן אינם שמיים כ"כ שידבק בהם על הסבין ע"ל • משמע דנחלב גמור לא מהני מה שמנקחין</p>	<p>כתב הב"י וז"ל ומיהו אי ספק אם יש כחול ס' נגד הניקור • כחול אסור וכשר שנמלח עמו מותר דלא אמרי' הניכ' • אלא כדלפי ולא כספק • ועוד דלא כמליחה הוא מותרת ולא כהגו חומרא זו אלא כדלפי ולא כספק ע"כ כשעמ"א • כתב עליו במש"כ בס' • ע"ד סק"א וז"ל ולפי"ז איסור שגס לאינו מינו וספק אם היה ס' ולאחר האחי"כ נשל לתכשיל אחר ויש ס' נגד איסור האחי"כ אין אומדן כספ"ג ספק דרבינן להקל כיון דלפי הספק דרבינן אלא בדי"מ ואמרי' ביה תנ"י וצריך ס' •</p>
---	---

על הנגד אלא צריך ב' סבינים • וכ"כ הכר"ם ס"ק
 י"ט דעיקר הדיבור המנקרים בסבין • אחד שאלו חוטכין חלב גמור רק נידון וגם רק נודרין וליכא דוחקא
 דסבינא עכ"ל • משמע הא חלב גמור צריך ב' סבינים • (ד) מפני שנותנין בנגד על ריכיים • ועיין לקמן בס'
 הסמוך ח"צ כלל ה' • (ה) אלא מקרו אח"כ ושרי • כ"כ הרמ"א ס' י"ח נפש הטובת הכל"י • (ו) דקו"ל
 בששים • וכמו שנבאר בספרי כ"י בסי' ק"ה ע"ש • (ז) ובהש"מ • ברמ"א סעיף כ' כתב סה"א וז"ל ויש
 להקל ולהתירו על ידי קליפה • וכתיב הפ"ו בשם רש"ל היינו במליחה או בנליה • אבל כפי שאל דלפי צריך ס'
 ואמרין בו חלבי ואם יש בו ס' שאר בשר מותר והיא אסורה • (ח) מאחר דיש מתירין אפילו בלא קליפה •
 ובס' אין שייך לגזור משום חלב שזמן דמספסע דכל הקרומים אינם רק חלב כחוס (רמ"א שם בשם מרדכי
 וס"ה) • וכ"ז דוקא במליחה או בנליה ובהש"מ דוקא • ובלא ספק • כנגד החושיין והקרומים האסורים משום
 כל דין ודין במקומו • אבל בבישול אין שום דיבור וצריך ס' כנגד החושיין והקרומים האסורים משום
 חלב • ואם לאו חלבי וצריך ס' כנגד כל החתיכה ועיין בס' ק"ה • אבל החתיכה עצמה אסורה לפי שיש
 שבה אינו נשלט ממנה לגמרי • ואך יעשה • מסור החתיכה האסורה משם והשאיר נותר • ועיין ב"ד ס"ס
 ק"ו דיש חילוקי דעות בזה ומשקל כמו שכתבתי • והחתיכה עצמה לעולם אסור אפילו במליחה ועיין לעיל
 בחלק הסמוך בתי"א סעיף ה' • (ט) טבח • כתב הגאון מהר"ר אלי' מווילנא צוק"ל הא דכחו בלבן טבח ולא
 כהבו שהמא' מנקר אלא דבטבח שעליו מוטל לנקר • אבל מכר סה"ס ולא מכר בחוקה עוקר מלקין ומעבירין
 אהו"כ • (י) מש"כ בזה"א • וכ"מ מפד"ש ד"ה טבח :

סימן ג (א) ומעביר הקרום שעליו • כ"ש שני קרומים יש למוח • אחד שהמוח מונח בתוכו • ואחד דבוק **בנפש**
 (*) ואין לוקין ואין מבין מכות מדרת רק בדיעבד וכדמות ממלכה המדינה :

(ב) ואחר כך מעביר הקרום הרבוק בעצם הגלגולת • ונוטל הלחיים בידו ומחתך משני צדי הלשון ומוציא גיד אחד מזה וגיד אחד מזה • (ג) ואסורין משום דמאי [א] גם נוהגין לחתוך מן הלשון עצמות שקרין (פרייטי ניילדיך) והמה לעומת החושין הג"ל גם נוהגין לחתוך (ד) כיסוי הגרגרת הנקרא (בל"א טע"ל) :

ב ויורד משם למקום שחיטה אצל הגרגרת משני עבריו • ומוציא משם (ה) ב' גידין מצד זה וב' גידין מצד זה • וצריך להסיר כל החושין הללו אצל הגרגרת (ו) משני צדי הלשון • וכן בבשר במקום שחיטה בכה"ג • (גם צריך לחתוך הגרגרת והושט לשנים משום דם הגרש בתוכן • ונוטל הסכין ומחלק בין (ז) הכתף לגוף • ומתחיל מראש הכתף (ח) באמצעייתה • ומתחיל ומוציא גיד עב ומוליך הסכין עד קצות היד סמוך לעצם וימשוך כל הגיד ההוא עם כל הגידין הנמשכין עמו • וצריך לשקוע הסכין בהכתף יפה עד שיעקור אותו הגיד והחושין הנמשכין ממנו מעיקרו • ובמקום שהוא מחלק הכתף (ט) מהשררה צריך לשקוע הסכין בהשררה ויעקור משם שורש גיד זה שהזכרנו למעלה ששם השורש שלו • וכן לכתף השני : ד גף העוף כוד הבמהה לפיכך צריך (י) לחתוך האנפיים ולמלאם וכן נוהגין להתוך עצמות

תקן הבית

כתבשל אחר כנגד מה שגמל בה • ובאני כאן וימליחהו הוי חומרא ענמא ודחמאין :

סימן ג חלק א

[א] ב"ד ס' ס"ה סיפ' א' כהנ' יש חושין שאסורין משום דם שבהן ואלו הן : כגון חושין שגיד ושכנתק ושכלתי ההתחון שגיד הלשון מכאן ומכאן • ובגלגולת ובגלגולת וחשוי הלג • וחשוי הדקון שסם בתוך שומן הדקון כמו בית פכנים מסובטין זה מזה • ונוהגין להסיר ג"כ חשוי אורז אלל החמה מכפנים וכן חושין שפאחוריי האזניים לפי שסם מלאים דם ואינו אלא חומרא בעלמא • לקום שג' החמה • ושקדקוד • וקרום שעל הביצים : (ב) כל חשוי החושין והקרומים האסורים משום דם צריך להוציאם ולנקר קודם המליחה • דל"כ לא מהני כהן מליחה אלא א"כ שיחתם מלה (והיתוך לתחת) ואח"כ מליחה • והני מילי נכבש בקדושה אבל לל"א לא תהיב ולא מליחה משום דנורא מיאשא שאיב • ודוקא כשני חושין על פני אצל אם הם מובלגים בתוך הכתף או האם שואב אצ"כ יתחכם • ואם לא יעגן וכפאן בלא תהיב צריך ס' נגד כל החושין • ובללי ובמליחה י"כ להמחיר ולקלוף סביב אותן חושין וקרומים ולא בעי נטילה בלא משום דעור חושין אלו עבים ואין פולטין כבשר משא"כ בורידין דפולטין כבשר ובעינן נטילה כמבאר בדברינו לקמן כשדעין קאן • ואם לא קלפוהו ובטלוהו אחר שנטלו החושין מותר בדביבד • וא"כ דכבולע כ"כ פולטו ע"י לליה ומליחה ש"ך יט"ז :

(ג) ובעשות א"כ לישול חושין אלו משום שדקין הם והדם יואל משם ע"י מליחה • רק חשוי הלאור יטלו משם או יתחכם עם המשיקה לשנים • ובדיעבד אם הסיר רק הראש מן העוף כגי : (ד) והא דמאריך בלאו החושין האסורין משום דם צריך להוציאם ולנקר קודם המליחה אצ"כ חשינו בלא דיעבד כודלי שנתטו הורידין ואפי' ספק לא מהני דחוקה שלא נשתנו • ואפי' נקב הורידין או חתך אבר אבר קודם מליחה או לויס לא מהני לכחלה כיון שכבר נתקרב הדם • אבל אם ידע כודלי שנתטו הורידין שגלגולת או קבש בשעה שהוא מפיכה שערין הדם חס כדי שיא' כל הדם ולא תקרב כחכו א"כ נקב כל החושין שנגפו כי כל הדם שנגפו גברדין אחר הורידין • (וב'ל' חשינו שנתטו חושין שיש להם חיבור עם חורדי הלאור אבל שאר חושין כגון חושין שגיד ושכנתק

עמודי זהב

הגלגולת וצריך להסירם קודם שימלאנו : (ב) ואחר כך מעביר הקרום הדבוק בעצם הגלגולת • ומהנה יפה יש בכמה קהליה שקולין את העצם הגלגולת היינו כל הקדרה שהמות מונה בהוכו ומשליכין • כי קשה להוציא משם את הקרום ואין צריך לזה זרז כי אין זו הסתור כיום : (ג) ואסורין משום דמא • ונ"מ לכל הקרומים והחושין האסורין משום דמא מהני בהו התיבה ומליחה משא"כ האסורין משום חלב צריך דוקא להוציא החושין ואם נפסק צריך לשרש אחריו וכמבואר לעיל היטב • כהבו ספרי הניקור רבים חשבו לומר דדוקא גבי כהמה דקם שמכבלין או גולין את הראש כשהוא שלם או יבדה לתהוך או ליעול החושין בהלחיים • אבל כהמה שגדל כיון שמתח הרהש לנחמס נחתכין החושין ממיול • אבל כהמה אין לסמוך על זה לכחלה אפילו אם מנתח הראש לכמה נחתס כיון שאינו מכיון לחתוך את החושין ענלא שאינו מותך מותך החוט רק סמוך לו ושאר החוט שלם לכן צריך דוקא ליעול או לחתוך החושין יפה הן בדקה וכן בגסה ובפרט במקום שמתכין הלבון מהראש צריך ודאי לחטט אחריו • ואם החוט עיקר על הלבון שלא יהיה מוחרך ומקולקל בחמיכה שאינו ראוי להתכבד כתב בנד פשקן וחתמו ע"י בראש החוט ונמשך מאליו חלק החוט ולא יתקב במכהה : (ד) כיכוי הגרגרת • משום שהוא תמיד מלא ליהוט ואסור משום מיאוס • ועוד י"ל משום שיש לו ראש ואין הדם יכול לנאח לא ע"י הדחה ולא ע"י מליחה ומהו הפעם יש לחתוך העוקץ מראש הלשון כדי שיא' הדם שבתוכו : (ה) ב' גידין מלד זה • פירוש אצל הגרגרת משני עבריו יש ארבעה גידין ב' מלד זה וב' מלד זה סמוך לבשר : (ו) משני צדי הלשון • ובמקום שמתכין הלשון עם בשר הראש שחתמו או נשארין גידין הללו אצל הראש אכריס • סמוך לרגל נקרא יד • אבר הב' נקרא זרוע • ואבר השלישי נקרא כתף והוא מחובר לגוף עם הוא שורש הגיד ומתפצל למה פולטין בהכתף (ז) מהשררה • הוא הנקרא (בל"א נבאש) או רוק

הגלגולה

הלחיים שקורין (פרייטני זייגליך) : (יא) והמנהג שאין נוטלין מן העוף שום חומץ רק חומץ הצואר. גם יש ליטול : (יב) הריאה מן העופות. ובאוויר יש בבני המעים שני דקים (יג) כמו סניא דיבי בבהמה והיא כשרה דק צריך ליטול ולהשליכן. גם נוהגין לתתוך בירכי העוף בפרק הארכובה תחתונה (יד) קודם המליחה :

ד ואח"כ הותך על החוזה לשני צדדים. ומאותו בשר ארום הסמוך לחוזה (טו) מוציא חומץ כפול של דם שאוחז מקצת החוזה עד קצתו. וכן מן החוזה השני. ואח"כ מתחיל ממקום סיום הגיד שמוציא מן החוזה. (טז) ומקליף בידו אותו הקרום שעל הכסלים. וצריך ג"כ לתתוך ראשי העצמות משני קצות הכסלים והמה רכים ולבנים. (יז) ומעם האיסור משום שיונק מחלב של הכסלים :

ו וכשמקליף נראים ראשי החומץ שהן בבטל. ונמשכין מאליון (יח) בהיותו חם. והן שלשה מימין ושנים משמאל. שלשה מימין מתחלקין לשנים שנים. ושנים מתחלקין לשלשה

עמודי זהב

תקון הבית

וכדומה אל"ם ששמו סורידין וגם נקבם זיך לנקר וכמו אל"ם כשנים סעף ג'. וכל"ם חזין שפכל וקרומו לאסיריס מאוס ח"ב דודלא לא מהני נקיבת ורידי סולאר וזה פשוט ועיין כ"פ סק"א : (ה) ואם רוצה ללחוץ עוף או בהמה שלם או למחם ולכבשם שלם ע"י שחיטה או נקיבת סורידין כשעת שחיטתו צריך הוא או לנקוב את כל סורידין וחזין שכבשר סולאר עד שלא ישאר שלם גם אחד ואז מותר להי' לכתולה בין ללני בין לניסול. ואם לא עשה כן כשעת שחיטה לא מהני להי' אם תחטט סורידין כשולאר עם הכבד סביבוס אחר שמתקד משי של סורידין שנגוף שופטין לוידין כשולאר כשעת שחיטה וכיון שלא היה להם מקום ללחוץ אז שוב אינם יוצאים כ"ל ע"י נחוח אבר כבהמה והסרת הכבד בעוף שמי"ח א"י : (ו) לא שחט ולא נקב סורידין כשעת שחיטה ולא"ם שלם מותר בדעיבד ע"י שישחוט כל ורידי סולאר וישליכם עם כדי נקילה מהכבד שסביבוס והוא כרוחב לגדול. וזה שכתב חוסי ורידין שנגוף שמתקד לוותר כשעת שחיטה אדם אפס לגמרי. ומי"ע בעל נפש יזהר מורידו כל הגוף כשגולל שלם ולא שחטו סורידין ולא יאכל כ"ל כבשר שאין בו שום גיד שמי"ח עם : (ז) ואם נתכבש שלם כלא נקיבת ורידין כשחיטה אשי' ממש ורידי סולאר אחר שמתקד יקודם מליחה י"ל לאסור כולו כי בעינין ס' נגד כל דם שכלל חוסי סנוף ומי יודע כפיס הם ויחין הם לשער עגום. ומי"ע אם כישל עמו שאל דבי"ם איך להחמיר לוותר דהעוף או בהמה נעשה כנילה וכשי' נגד כולו רק אם יש עי"ס ס' ככל הקדרים נגד כל הגידים והחוסים כשולאר עוף או בהמה ככל מותר מן מאותו עוף או בהמה. וככלד שיהיה ס' נגד ורידי סולאר עי"ס כולו עוף ועי' כתיב"ס ס' : (ח) כ"כ שפאר"ך שם כדברים אל"ם והעלה לפסק הלכה כמו שכתבנו ע"ש כשעתא : (ח) ואם נמלח שלם. ועדיין לא כשלו ונאכלו כל סורידין שנגוף וכשולאר כשגולל ע"י מליחה עם עין ממה שכתבנו ואין לו תקנה כ"ל שיסיר הכבד וגם ורידי סולאר עם הכבד שסביבוס פחות מכדי נקילה.

המליחה להוליח הדם : (יא) והמנהג שאין עושין מן העוף שום חומץ. משום שדקין הם והדם יוצא מהם ע"י מליחה כ"כ הרמ"א סי' ס"ה סעף ג'. רק חומץ סולאר ובזאתן חומצין יש לזהר לעינן משם או יתחכם עם המשקפה לשנים. וכדיעבד אם הוסר רק הראש מן העוף כמי. כמ"א שם ועיין בח"ה לענין דיעבד : (יב) הריאה מן העופות. כי צריך ללחוץ העוף מ"ל דלדים ואח"כ ידחה המקום שהוא. ואם הריאה כפטיס א"ל ללחוץ במקום הזה (ובסי' ס"ט כהנאר לענין דיעבד) : (יג) כמו סניא דיבי. ששם ג"כ כחושים ומאוסים כמי כבהמה וכשירים. ועיין כפסרי בית יצחק סימן מ"ו חלק א' בעמ"ז אות י"ב) וצריך ליטול ונקרל"ן (כ"א"א שרייפני נדערי"ם) ומשליכן משום מילוח. וכדיעבד אם לא נטלן כשרה. ועיין כפסרי ז"י בסימן ז' חלק א' בעמ"ז אות כ"ה : (יד) קודם המליחה. משום שלשעמים נמלחין חומצין אדומים כרגלי העופות ואם לא עשה כן מותר דיעבד. אשילו נמלחו כל חף ע"פ שנמלחו חומצין אדומים שאינן אלא שומן שלמלח (רמ"א סימן ס"ה ס"ג) : (טו) מוליח חוסי כפול של דם. כהנה פסרי הניקור צריך להודיע להמוני עם המתעסקים בניקור שאלוהו חום החוזה הוא כפול ושנים הם אחד הוא אדום ואחד הוא לבן ונקרל"ן כאחד. ומי שאינו יודע מזה יוכל לבא לידי משגל כשיסתובב הסכין ליקח החוסי הכפול ומזדמן לידו שיסתובב בינו לבניו שיהפיל החום ונשאר החוסי אחד הך הכשר והוא לא ידע ואשם. וכפסרי לפי ה"א החוסי הלבן הוא אדום משום חלב שיונק קמ"ל שיש להסתיל לחתוך קצתו החוזה הסמוך לוואר כי אז מה יותר למשך כל החוזה שלם א"ל אם יסתיל מאותו דם של בשר אדום מהרה יתקח החוזה ויחא לו לצרחה יתירה לנקר אחריו (ולענין דיעבד עיין כפסרי ז"י בסי' ז' חלק א' בעמ"ז אות ל"ג) : (טז) ומקליף בידו אותו הקרום שעל הכסלים. כהנאר שפרי כ"ב סעף ד' אות קפ"א ח' שיש' והוא עב ולכן וצריך לקלוף אותו הקרום עם כל המלח אשר תחתיו הנגדר עמו וכל המתקד עם הקרום הכל אסור משום שיונק מחלב של הכסלים : (יז) ותחת אותו הקרום יש עוד קרום עב וק"ה ארום ותחת קרום זה יש חלב ועל זה יש מהזקק בין הפואק"י. י"ח קרום עב חסיני צבד הוא ומותר וי"א שאין אותו קרום חשוב כחיוצי צבד ואסור. והכונה צ' דעם צבור י"ד סימן ס"ד : ושייחם הסור וי"ל אכל בלחץ אשתכח נוהגין בו היחור. וגם בעיני נראה שחיוצי צבד צבור הוא עכ"ל. וכן וישיגן שאין מתקרים אלא אותו הקרום שלמלחה עם כל הנגדר עמו והוא לא. ומי"ע במקום שנהגו לנקר החלב מתחת אותו הקרום אין להקבל מאחר שכבר קבלו עליהם איסור. (יח) כהיותו חם.

שלושה • וכדי שלא אתו למטעי בין ימין לשמאל נוהגין לנקר (יש) בכל צד ג' צלעות • ודוקא במקום שמניחים בחלק הפנים י"ב צלעות או צריך להוציא ג' חוטין בכל צד • אבל במקומות שאין מניחים לחלק הפנים רק ט' או ו' צלעות או אין צריך ליטול משם כ"א ב' חוטין ראשונים • והחוטין אלו אסורים משום חלב וצריך לתטא אחריהם (ועי' לעיל כסי' ס"ד קלק ח' סעיף ט"ו) :
 ז' צריך להזהיר את הקצבים והשוטחים בעת שמחלקים וחותכים הבהמה לשנים וכשמניחים הקצבים י"ב צלעות לחלק הפנים יהיו זהירים שיתחכו בשוה סמוך למש לצלע י"ב • הבישר שבין צלע י"ב לצלע י"ג (ב) שייך לחלק אחרונים • וצריך ניקור מהמנקר משה • וכשיש שלא ליקח גם צלע י"ב לחלק הפנים • דאז גם הכלים צריכין הכשר • [ב] וצריך עיון רב • ואין צריך לומר היבא שנמצא צלע יתירה והיבא שצד י"ג לצלע יתירה (כא) דודאי אסורה :
 ח' עוד צריך להזהיר בשחיתוך חלק הפנים • וכשמניע בסוף הצלע וחותך בשיפוע בכסלים צריך לזהר מאד שיחתוך בשיפוע למעלה עד להטבור • והטבור יניח לחלק האחר • (כב) כי הכסלים למטה מהטבור והטבור שייכים ג"כ לחלק האחר :

ט' הריאה אינה צריכה חיתוך (כג) מדינא • אבל נהגו לקרעה ולפתוח היסמפנות (כד) הגדולים שלה ומנהג יפה הוא • וכן נוהגין להסיר העינוניתא דורדא (כה) ולהשליכה :

תקון הבית

ועיין לעיל בסיומ' ג' סעיף ט"ו ובעמ"ל שם אוח ל"ב ואוח ל"ג מדין זה : (יש) בכל ז' שלשה צלעות • משום שזה הדבר מסור לכל לשיסה ולכניסה ולענדיסה ואין הכל מצנינים בין ימין לשמאל ע"כ תקנו לנקר בכל ז' שלשה צלעות • ויש מקומות שאין מניחין לחלק הפנים רק ז' או ח' אפילו הכל י"ג ליטול שני חוטין ראשונים שלא ישחכח הדבר לכן לא סליג' • וחוטין אלו אסורין משום חלב • ועיין לעיל כסי' ג' סעיף ט"ו מדין זה : (ב) שייך לחלק אחרונים • והוא אסור משום חלב המתניח המוכר לעיל כסי' ג' אוח ט' • וצריך ניקור כמו שמבאר בהלכות ניקור אוח י"ט השי"ך להחכימה שהשם הכולל שלה קושלי"ן ע"ש :

(כא) דודאי אסורה • מטעם דשם הוא קרוב יותר לחלב הכליות • וצריך ניקור מהמנקר מומחה מהחלב שבו • וצריך בו דין חיבור דבוק הנתחבר כב' ב"י כסי' ק"ה • וכל הנתחבר שם לענין מליחה או לענין נישול שייך ג"כ בדיון זה • וכי' כללע י"ג והכשר שבין צלע י"ב לללע י"ג איכה ז' להקל לענין הערבות ועי' כתיב ס"ב : (בב) כי הכסלים לענין מהעבר והעבור שייכים ג"כ לחלק האחר • ומשי שיש להספק בלדדים עד היכן מניע הכסלים הנזכר • וכדי שלא יבאו לידי חיבור נוהגין לחתוך כל הכסלים אשר לכן מתחין עד העבור לחלק האחר ואז יוצא מידי כל ספק • כי רוב מן הקצבים שמים רעוח הג"ל עושים שמויחים הכשר שבין צלע י"ב לללע י"ג לחלק הפנים וגם חותכים בשוה בכסלים שחתם הטבור השייכים לחלק האחר ומניחים כ"כ לחלק הפנים מכשיחס הרבים באיסור גמור • ואין מי שמשניח על זה • לכן ניתן סימן על זה לאמר עד סה חבא • וכל רב יוכל לידע ממששים החלוקים בזה הדימן • ויוכל להזהיר על זה אשר לא יעשה כן בישראל ולא יידון עוד : (בב) מדינא • כי כן כתב בש"ע כסי' ע"ב סעיף י' וז"ל הריאה אינה צריכה חיתוך אבל נהגו בו :

וכמה • יתמס לאכרים ויללו ואם ללאו העוף בלא הסרח הראש ג"כ דינו ה"י ק"ן להסיר סביב ורדי הצינא כדי טעילה • ואם כשלו אחר מליחה זו אפי' הסרח הראש מעוף אחר מליחה זו לאכור מטעם המחלל בדבריו אוח ק"ן ז' • וכן כתיב ט' כ"ב שהצדק בעמיתו (וי"ט) : [ב] וצריך עיון רב • כי כ"ב כפי יונה להטחן מה' וינה ל"ס • וצדק חמ"ו מהקבל' מפורסה שהיה להם שוחט מכה וכהה שנים אלא קצב אינו יודע • ואוחו קצב הצינא שלא היתה שם צלע לחלק אחרונים • והכשר נכט משם אוחו שהוחט ולקחו שוחט אחר והוא היה ג"כ כפי ניקור כשר אחרונים • וצ"ע ככרובא על זה והדלה להם שחוחה הולל צריכה ניקור • וצריך לפיכך מה שצריך ליטול מן הקצבים המתחב לפי ראות עיניו והיה ככסה • והטאל • על הכלים לעשות :

חשוב • כי מדכתי הסוף משמע שאין זה אלא מנהג להניח הולל האחרונה ואין בו חשש ניקור כלל וי"ט כחשוב לחלק אחרונים אפילו במקום שאין שם צלע יתירה • משום שמד לאסור אוחו הולל מתחילין לנקר הכשר ואם יקחו לחלק הפנים אולי יטו ויתחכו מעט מאוחו כולל עמו שצריך ניקור מן החלב שבו והטעם שלא חתכו בכל לנקר מעבר ללשונות משום שאוחו החלב בשר' הוא מכוסה בין הכסמים • אלא משום שהטעו בדמיה כתיב פרוץ מעדיו וכל שהוא מעבר ללשונות א"ו ודאי א"ל לפק • כי כל מעט הוא מונח כמו סגור כתיב מנעמו כמו שיראה לעינים (ואפשר מהאי עמא גזא אין אופרין הכשר שבין צלע י"ב לללע י"ג • ודבוב מקומות ולקוחין אוחו לחלק הפנים • ואף לדמחלה יש למנוע מחלואו אוחו הכשר משום חלב שיש בכלו הכשר שצריך ניקור (זה עיקר הטעם בנו"ב במהר"ט סימן ל"א דמג"ל ניקור מהמנקר מומחה ע"ש) מ"ט בין דיש שם חיבור ג"כ כדלוי' א"ל דיש לחתוך כדמיה שצריך משקין ובין דהכשר הוה הוא מונח בין העלמות א"ל לפק • והוא דבר הנהיג' לעינים ומי"ט הכי כב"י • אכן בדיעבד אין אופרין אפילו הכשר עמנו משאל' צלע י"ג גזא דיש לחתוך אולי יחתוך גם מהכשר שאללו דוח ודאי אוחו :

החב ואחר שהוא כן אלו לא היה שם אוחו המתקן לא חתמו מספק אולי חותכו גם מהכשר שצריך ניקור עמו כו' • אלא כיון שהמתקן בלוח עומד לפיכך ואחר שצריך

ה' הלב מתקבץ הרם בתיכו בשעת השחיטה • [ג] לפיכך צריך לקרוע קודם המליחה ולהוציא דמו ולמולחו אח"כ • וגם צריך לזרוק (כו) אונים שלבל • (כז) ועוקף הלב קודם המליחה ואז מותר אח"כ (כח) אפי' לבשלו עם בשר • (ועי' צו"ד סי' ע"ג) :

יא הכבר יש בו רבוי דם • לפיכך אין לו תקנה לבשלו ע"י מליחה • (כט) אלא קורעו שתי וערב • (ל) ובעוף די' בנפילות המרה ומעיה חיתוכו למטה וצולחו (לא) שיחא ראוי לאכילה • ואח"כ יכול לבשלו • [ד] ונהגו להריח כל כבד אחר צליחתו משום דם הרבוק בהגם צריך לחרוך הגידין והקנוקות באותו צד שמרה תלויה בה • (לב) עם חלב הדבוק בה • (דן) ביני זכר שכחתי כחלן) :

עמורי זהב

סעיף ד' שלא לאכלה (העטם כתבו ספרי היקור משום דמאוס הוא ושמו מוכיח עליו שקורין אותו נגז • ועוד דמעטעם הלב) וכזה הדמ"א שם והא אכלה אין איסור בדבר ע"ס • (כו) אונים שלבל • משום שיש בהם מוטין מלאים דם • (כז) ועוקף הלב • מליחה • שיש לו רשם ואין הדם יכול לצאת על ידי מליחה • ועיין לעיל אות ד' • (כח) אפי' לבשלו עם בשר • דים מחמירין לבשלו מעטעם שמא לא יקרענו • וכזה הש"ך סק"ג ואנו אין נזהרין ומולחין וקורעין קודם המליחה ומבשלין אף לב חרנגול לדבר מועט הוא וכ"ס לב הבהמה ועיין בשפ"ד שם • (כט) אלה קורעו שתי וערב • והם מתקנה הרבה פעמים בשלין היו כקריעת שתי וערב וכן א"כ ועול משם הנורה והחובה כשר מן הכבד ג"כ מותר להשפיר להם לזוג מטה • וה"מ אם לא עשה כן נופל הסימפוטם לאחר צליחה ומבשלה • וכ"ז כבד צלמה אבל עשיה חחובה א"כ כלום • (ל) ועוף די' בשלילה המרה • ובדיעבד אם לא נעלו המרה ובשלו לא נתבאר ב"ש והאריך בזה מהרש"ק הנ"ל מאד • ועיין בט"ו סימן ק"ז מה"ש בשם הת"ח ודו"ק • ובין בבבבמה ובין בעוף צריך להניח חימוכו למטה וזוהו • (לא) שיחא ראוי לאכילה • וכזה הש"ך בסי' ע"ג סק"ב היינו בחתי צליחה אף כבד לזרובה דלמים אפילו הכא שרי דרם הכבד הוא מדרבנן ושרי בחתי צליחה • או"ס • וכמה ה"ט בסי' ס"ט ע"ג כ"ז דאף בשאר בשר ראוי לזרקה כ"ס ע"ט • כזה הלבוש דלפניו כבד מאוחל לעוטה שיחא לבנה יש בה ריבוי דם ולא מהני מליחה כי אם לזיה וכמבואר • (לב) עם חלב הדבוק בה • והע"ג שזה החלב הוא של הימר שיש בקיבה שבני א"י נוהגין בו הימר כבד נתבאר לעיל בס"ג סעיף ז' לדלידן מדינא אסור ואין להקל בו • ונתבאר לעיל מינה בעיף ז' דבכל מקום שנוהגין בו איסור דינו כשאר חלב לבשלו בס' עיין שם • ועיין שם בח"ה סעיף כ' לעיני

תקון הבית

לחתוך מן אותו הללע הא ודאי משני חיתוך חתוך ששם הללע הוא וקו"ל עד אחד נחמן באיסורין והיום מן הכלאי נחמור הכלים כולם דאין זה ספק ולא ימלט כשולם היה להם מאתו הללע ונתבטל כל הכלים שהם • ואזים מקום כדבד כיון דכולם הם כדברים שחוקי המשאם • מכל מקום מן הכלאי להקל בכלים אחר שאין ב"י • דבכ"ס ה"ו ספיק עובא • אולי לא היה להם כ"כ חוב עד שאינו בעל כ"ס • אף שאותו חלב שחתך המנקר היה יותר מן מ"מ ידוע כי הם חותכים יותר מן הכלאי והקדומים • וקדושות הכבד עמו • ועוד דגוף החלב מה שמנקרים מאותו הפנינים של כבד שמוצא שם אינו כי אם ספק דבכמה בחיים שמוקפת ואולי אינם שמוקפת כולו הא"י • ויש לו עוד ספיקא לדמא לא השתמש מאתו לטע כלל הכלים • ונחלל בעליו הם אותן שמשמשו כבד כדבד החתכים • והח"ל שאינם הרוב אולי נתבטל החלב בכבד בס' • ואפילו אין בכבד ס' אולי עם הרובע היה ס' ונחלל ים הכבד עקיפין דאין אומרים חתוכים נעשה נכילס באיסור דבוק בשאר איסורים :

ולעיני א"י נמאלו לענות יתירות כבד כבשר כ"י שם וז"ל ומשם מזכיר מהרי"ל בהלכות איסור והיתר דכל הללעות הימורים על ז"ב ללעות זריבין ניקור כיון ששם קרובים כ"כ לחלב הכליות דזה לשון מהרי"ל שם • דופן כבד הובא מבית הטבח ומלא כה ז"ג ללעות ואמר לחתוך הללע העליונה כי היא זריבה ניקור כמו החתומים דאין שייך להתקן הפנים רק ז"ב ללעות ואמר כי יש להזהר בזה למנות כלל פנים והעבתיים שנוגין ממתת מהירות עכ"ל • מהמע ודאי לו כשאר יתיר מ"י"ג ללעות זריבין ניקור מהמנקר מומחה אכן נחשבות מ"ב כבד דדומרה יתירה הוא להממיר כ"כ • דהא כללע אחד אין שום איסור מאד הדיו רק מאד המנהג והכו דלא להפיק עליו ולמה נממיר כ"כ להניח יותר מללע אחד כ"ו עכ"ל • אבל אין אני מזהיר בזה הללו שיהיה כדי לרחות מה שהחמיר מהרי"ל בפירוט דכל ששם יתיר מ"י"ג ללעות זריבין ניקור משום חלב הכליות כי ידוע שיהיה מהרי"ל ר"כ מפורסם ונדול כדורו ומעט לו מנהגי מדיות אלו נוסדו ע"פ ההנהגות ורובו דבדיו קבלה מרבותיו וכן עיקר להורות עכ"ל • (ג) לפיכך צריך לקרוע קודם המליחה • מזה ולא קרעו קורעו אחר מליחתו ומותר • ודוק בדביעבד אבל לכתלה אין לזכות ולסמול אקריעה שלאחר מליחה שמא ישכח ויבשלו כן • ולא בשלו בלא קריעה אסור עד שיחא ס' כנגד הלב דלא ידעינו כמה נפיק ממינה • ואפי' בדאיכא ס' הלב עתמו אסור משום דנתייבש הדם ולא יחא • ולכן לא מהני קריעה אח"כ •

ובל עוף יש בו ס' כנגד לבו אפילו אין בו היראם והרגלים והיינו עד האכסבה • ולכן אם העוף שלם הכל מותר • והא אין שלם וליכא בו ס' נגד הלב הדבוק בעוף חתוכה נ"ל ובעינין ס' בקדירה נגד כל העוף • ואפי' איכא ס' בקדירה העוף אסור הואיל ואין בו ס' נגד הלב הדבוק בו • והא אין הלב דבוק בעוף חתוכה נ"ל ובעינין ס' בקדירה נגד כל העוף • ועיין בב"י ע"ג מדינים אלו כי שם עיקר • (ד) ונהגו להדיח כל כבד מאד מלמדין כל הקדירה לנטל סלכ אם לא הדיחו מותרת ואפילו בשלו כן • ויינו דביעבד אבל לכתלה צריך הדחה אחר צליחה • ומלא כבד בעוף לזי • או כמליחה מותר ואריך לקרוע מעט סביב הכבד • והכבד עצמה דבוקה ורשם אסור והא הוא מנבש צריך ס' כנגד הכבד • ואין לך עוף שהוא ס' נגד הכבד כשיחא שלימה ולכן אם הכבד שלימה ודבוקה ורשם אסור העוף חתוכה נכילה ובעינין ס' משאר דברים שנקדחה נגד כל העוף • והא אין הכבד דבוקה מלמדין כל מה שנקדחה לנטל הכבד והא שם ס' ככל הקדירה ככל מותר והכבד עצמה אסורה ואפי' כמליחה הכבד אסורה כ"ס כבישול • ועיין בב"י בסמ"ט ע"ג מדינים אלו כי שם עיקר ועיין בשפ"ד שם ס"ק כ"ג •

יב שומן הכנתא • ובל"א קוראין אותה (ווי"מ לעני"ל) והיא מנחת (לג) על עומן הדרא דכנתא • והיא מלאה חומין דקין ואותן חומין של דם • וכשארם בקי בהם מותחן ונפשלים הישב עד שלא יעאר אחד מהם • (לד) והמנהג דאין מבשלין כ"א צולין תחלה • ואח"כ מי שרוצה לבשלו הרשות בידו :

יג הרגלים נוהגין לחתוך (לה) עוקצי המלפנים קודם מליחה ומניחן מקום החיתוך למטה • וחותבין השומן בין אצבעות רגלים • (לו) משום מיאוס • ומולחין ע"ג השערות • ואחר שיעור מליחה והדחה מסירין השערות ע"י מליגה • וכן בראש מותר לעשות כן ואין השערות מעכבין הדם לפלוט • וכמבואר כל דין במקומו :

סימן ד כללים מדיני ניקור מחלק אהוריים • וכו' כללים :

בלל א גיד הנשה • (א) נוהג בבהמה וחיה • ואין תילוק בין היה לבהמה בכל דבר האסור משום גיד הנשה או משום דם צריך לנקר (ב) רק מה שאסור משום חלב א"צ לנקר בריהו :

בלל ב כל סנקר מחויב לידע איהו נידין האסורין משום דם • ואיהו אסורין משום חלב • (ג) ואיהו אסורין משום גיד הנשה בפרוטרוט • כי הגידין האסורין משום דם • (ד) אם חותכין קודם מליחה שפיר דמי • והגידין האסורין משום גיד הנשה או משום חלב צריך לחטט אחריהם ולשרש עם שרשיהן :

בלל ג כל סנקר יתן השגחה גדולה כשמןקר הלך האחור שיהא חם על פמון של ישראל וכשם שאסור להתיר את האסור (ה) כך אסור לאסור את המותר :

בלל ד כל סנקר צריך לידע טעם הקליפה שאנו מקלפין מן הבשר משום שהשומן מגיד הנשה ומהחלב מתפשט בין הדביקות ובין הכרישיות וצריך לקלוף משם :

עמדי זהב

דיעבד וז"ע בזה : (לג) על שומן הדרא דכנתא • והן בני היטס שמומחין כזרזא פ' פ' כפולה ומחוכרין בשומן ועליו מונח הכבד לכן והפוסקים קוראין אותו שומן הכנתא והוא מליחה חומין דקין של דם כו' : (לד) והמנהג • דיש אחרים אותה לקדירה אפילו על ידי חסיכה ומליחה מעטם שיש בהם חומין דקין מלאים דסיוכהב המהבכר (ט"ע) בס"י ע"ה ס"ק ג' ועכשיו נוהגין בו היתר ע"י ניקור הנחבאר בפנים • וכחבו ספרי הניקור דמעטם הג"ל המנהג דלחין מבשלין כי אם מנקרין תמלה ואחר כך צולין ואם נשאר איהו חוס של דם גורא מישאב שאיב וחל"כ מי שרוצה לבשלו הרשות בידו : (לה) עוקצי הפלפסים • והוא המעל של רגלי הבהמות ואריך לחתוך העוקצים כי הם מגמדיים הדם (נעל הטיבור) : (לו) משום מיאוס • כ"כ הרמ"א בס"מ ס"ה ס"ד וסיים ואם לא עשה כן אין לחוש :

סימן ד בלל א • גיד הנשה נוהג בבהמה וחיה :

ודין בריה יש לו ולי"מ לעיין חשבונות דאפילו באלף לא נפל • ומ"מ עטמו אינו אוסר דאין בנידין בנותן פעם • אבל שומנו אוסר וצריך פ' כנגדו להחיר הכוונב לסיפק ירך שנחבש ע"ש נידו אם מכירו וזרקו ועל השאר מותר אם יש בו פ' כנגד שומנו • ואם אינו מכירו כל החתיכות האסורות • ואם יש נקדירה פ' כנגד השומן מותר הרובב ואם לאו אסור • ואם ניומו הגיד ואינו ניכר מותר דלחיליה חשיבותיה דבריה • ומ"מ צריך פ' כנגדו דאע"ג דפך נעלמא הוא החורה אסרתו ועיין ב"ד ס"י ק' סטיף ג' מדינים אלו :

(א) נוהג בבהמה וחיה • אפילו אם אין קפ שלהם עגול ונוהג צריך של ימין וצריך של שמאל • ואינו נוהג בעוף מפני שאין קפ שלה עגול : (ב) רק מה שאסור משום חלב אין צריך לנקר בהיה • והפעם משום דאין חלב חיה נקב"ט על נב המונח משו"ה חלבה מותר ועיין לעיל בס"ג סטיף ח' : (ג) ואיהו אסורין משום גיד הנשה בפרוטרוט • ואף שידוע אוחס בכלל כמו שאמרו חז"ל שכל הגידין הם בכלל קי"ל והגידין האסורין משום חלב ומשום גיד הנשה המה ל"א וסימנם אל האכלו ממנו ל"א • מכל מקום צריך לידע כל אחד בפני עצמו ובפרוטרוט וכמבואר לקמן בחלק ג' : (ד) אם חותכין קודם מליחה שפיר דמי • וכמבואר לעיל בתקון הבית סטיף ח' לוח קטן ב' : (ה) כך אסור לאסור את המותר • ולכן כשמתחיל לנקר ימחוק לחוך הבשר להוציא ולחתוך משם הגידין כידוע לכל אחד נפש יקרא לו • אל ימחוק מן הבשר מעט מעט עד שיהיה הגיד מגולה לפניו כהוייתו וזכרתו כי כל העושה כן עושה שחי רעות רע לשמים ורע לבריות • רע לשמים כי מחמת שחוקך כסומא בארובה נראה ואין רואה את כל הגיד כי לפעמים הולכין הגידין בעקמומית וכיון שהוא חתוך לאחידים מעט כאן ומעט שם • נמצא אוחן חסיכות שאינו רואה אינו חתוך ומאכיל דבר האסור מן החורה • ורע לבריות מאחר שחוקך פעם אחר פעם מכל הבשר יותר מדאי • משא"כ אם מחפש בהחלה היעב אחר הגיד שיראה בעיניו הגידין כהוייתו וכלורתו אז יוכל לחתוך ולהוציא כל הגידין עד נמיחא • וגם יוכל לדקק שלא לחתוך מן הבשר רק כדי לרכו ולא יכלה

בלל כל מנקר יהו ב:ד פשתן על יריכו וכל שעה שנגע בחלב מקנתו בבגד • (ו) ויוהר מאד לקנה הסכין כשנוגע בחלב קודם שיחטוך בבשר :

בלל כל מנקר לא יתנו הבשר מידו עד שיעיניו בו (ז) פעמים ושלש שאם ימצא אחריו הלב כשעורה מעבירין אותו • (ח) ואם נמצא אחריו כזית אפי' בהרבה מקומות היו סבין אותו בזמן הבית מכות מרות • (ט) וצריך והירות גדול בעניני הניקור ובפרט בדבר המסור ללב נאמר בו ויראת מאלהיך :

סימן ה סדר ניקור מחלק אחריים • ובו י"א סעיפים :

א אחר שירענו כללי הניקור • נבאר רין סדר הניקור מחלק אחריים : (א) מתחלה צריך להסיר כל אותו חלב הכוליא הנחבאר לעיל בס"ג י"ב • וחותר ועוקר כל החלב הרבוק בעצם ובבשר הסמוך להחלחולת מכל צדדים • דהיינו מעיקר האליה (ב) עד מקום בשר המתניים : עם כל החוטין המעורבים עם אותו חלב • עד שמנקר יפה מקום שהחלחולה קבועה בו מחלב וחוטין וכל דבר :

ב ונטול הסבין (ג) וחותר באליה על פני כולה לארכו • ופוצע האליה באמצע העצמות לאורך האליה מקצה אל קצה האחרון • (ד) ומצויא ממנה חוט שמתחלק לשנים מעיקר האליה עד קצותיו מאותן פנים המבישין על ירך הבהמה • ואח"כ גורר מאותן הפנים האמור חומרות מן העצמות וגורר יפה עד שישתווה מקום גבהות החוטרי עם שפלות שביניהם • ולא ישתייר לכל פני האליה לא בשר ולא שמנונית אלא גוררן יפה :

ג ואח"כ יחטוך הירכים לשני חלקים • ונטול הסבין וחותר כל ירך לששה חתיכות המפורסמים ונקובים בשמותם • ובכל חתיכה וחתיכה מחוברת אצלה עוד חתיכות אשר יש להם שמות בפני עצמם ונקראין בשמות כמבואר בסמוך :

ד ולא יתן שמות של ששה חתיכות הנ"ל • א' גיד הנשה • ב' חתיכת האליה • ג' קניא ראפ • ד' לימקא ובייש • ה' קישליץ • ו' וויטשינקא :

ה חתיכה א' שם הכולל שלה גיר הנשה • (ה) הוא הכף • א' היר • ויש לו עור • ב' חתיכות

עמורי ורב

ממון של ישראל : (ו) ויוהר מאד לקנח הסכין • כיון ד"א שצריך כל המנקר להיות לו ב' סכינים • אחד לחתוך בו בשר ואחד לחתוך בו חלב • ועיין בס"ג סעיף ח' ובעמ"ו אות ג' • וכן דאן מקילין בסבין א' • עכ"פ זה א"כא דכ"ע שיתן נגד על ירכו לקנח הסכין כמ"ש בפנים : (ז) פעמים ושלש • כחש דהמ"א כפי ס"ה סעיף י"ג מי שניקר והלך לו ואין אנו יודעים אם הוא נקי בניקור אחריים ואין כאן מי שנקי בניקור להדאית לו אסור לאכול • אם לא שידעיין אורו שהוא נקי בניקור ומחוק כבשדות ואע"ג דרוב המצויין אלני ניקור מומחים הם ר"ל טוב להחמיר עכ"ל • חלל המ"ו סק"ו בשם רש"ל ואלו הנב' שמעתי וראיתי שרוב המנקרים שלנו אע"פ שמחמירין לחתוך חף היתר מ"מ כמה פעמים מקילין בחלב ובקונקות של גיד מחמת מהירות • ע"כ נהגתי בעממי שלא אכלתי בשר המנוקק עד שיראה מנקר אחר ויבדוק אם הוא מנוקק כראוי • עכ"ל : (ח) ואם נמלא אחריו כזית כו' • ועיין בס"ג סעיף ה' :

סימן ה (א) מתחלה צריך להסיר כל אורו חלב הסוליה • והוא נקרא בל"א גרין חלב והכליות מונחות בחוכו • וזה החלב הולך מכל צדדים סמוך להחלחולת : (ב) עד מקום בשר המתניים • שקורין בל"א לונגיל והיא מונחת שם על השדרה בפנים סמוך לחוטו וזהו חלב המתניים הנוכר וזה החלב הולך מכל צדדים עד בשר המתניים • וצריך לקרר מכל חלב וחוטין וכמ"ש בפנים : (ג) וחותר באליה • הוא הנוכר גופא מה שיש בבהמה : (ד) ומצויא ממנה חוט וכו' • ואורו החוט אסור משום חלב הכליות לפי שבא מן החוט השדרה ומצו השדרה מכל חלק אחריים גמי ערפה משום שיונק מן חלב המתניים (ועיין בל"א י"ט) : (ה) הוא הכף לו היד"ך קוראין אורו החתיכה • וצריך להקליף אותו למעלה המרלה ככף אחד גדול ואחד קטן שעליו וצריך לגרר יפה • ואח"כ מסריר חתיכת בשר קטן שעליו שקורין (קנאפ"ף) וחקלוק על פני כולו • והמרלה ככף שחתך בשר

מחוברין לגיד הנשה: [א] הוא הכיס בשור ונקרא בל"א (ז) הויך פלע"ק • (ח) ובפרה נקרא [ב] כחל • ועוד יש חתיכת בשור תחת הכיס או תחת החבל שקורין בל"א • (ט) ברעשיל •

תקון הבית

סימן ה (א) הוא הכיס בשור • ושם מונחים הכיני זכר • ולגינון הניקור של הכיס ה"ל י"ח כל זמן שלא סיו לו יום מותרים לקרית בלא קליפה אשלו אם יש בהם כמו מוסיף ארומים • ולא סיו לו יום ארומים לקריה בלא קליפה אר"ץ מותן ומלחן • ש"ך סק"י כ"ב המחבר (ש"ע) כשימן ס"ב סעיף ד' • וכח הכיס: דוקא כיני גדי ועלה או כיני שור אף חוד לו יום לזרך לנקר הקרוס שטליו • אבל לגלי מותרים אשלו בלא קליפה כיון דמתפשטים ועומדים פניהם על פני האש • כל זה לדינא אבל למעשה נהגו האידנא לקרף אש"ש שהם פחותים משלשים יום לכל פלוג כתי כ"ב בלא ח"ו ל' יום • וכן להסיר משם גיד הגדול ולחתוך בהם הכנס חסירות ולמלוח כיוצא ומוחר לבשל • ומיהו בדיעבד אם לא נתחבו קודם מליטה ומתבטלו עם הקרוס והוודוין מותרים אשלו אם ליכא ס' דלחן מוחזקין בהם כ"ב כיון שלא סיו לו יום • אבל אם סיו לו יום ומתבטלו עם הקרוס והוודוין אם ע"פ שנתחבו קודם מליטה שרי בדיעבד ואם לאו לזרך ש' בקריה נגד הקליפה והביטול גומא אכורה • כל זה בביטול אבל לגלי מותרים אף בלא קליפה דנוחא מיאשא ש"ב • ש"ך :

(ב) כחל • בשור מדברי סופרים יש ניקור בשנתחבל כחלב שטוטה אכור מן המורה לסיך אם יאקרו (כמ"ט בעש"ו) ויקרעו שתי וערב ומח כמותו ומירק החלב שבו מותר ללגלוג והגנו שלא לבטלו כלל אשלו בלא בשר ואשלו קרעו שתי וערב וט"ב משום גזירה שמה יבשל עם בשר • ואם עבר וביטל לגדה בלא בשר • י"א דמותר בדיעבד • מ"א וע"ד • י"א דאסור אשלו בדיעבד רש"ל • ובש"מ יש להקל כדעת הרמ"א וה"ש"ך • וכל זה אם קרעו שתי וערב וט"ב • אבל אם לא קרעו שתי וערב ובטלו אשלו במים לבר אכור אשלו כהש"מ • וזרין ס' בקריה בין אם בבלו במים או בבשר כנגד הכחל ומלח מן המנין (פירש אם היה הכל עם הכחל ס' פעמים כמו הכחל) או הכחל אכור והשאר מותר • ואם היה שחמ"מ הכל אכור (ולגיון אם נעשה בבינה לאכור התערובות כדחתום מ"ס) נחבאר ככ"י ב"ש כי ע"י: ורצ"י נוהגין לכתחלה לקרעו ש"ב וט"ב וללגלוג ומותר לנחלו • ואין ללגלוג עם בשר כלל • ואם עבר ובלאו בלא קרעו שתי בדיעבד ואם נבלה עם בשר עמו אם נקרע שתי וערב וט"ב שניהם מותרים • ואם לאו סוליון מותר והסתיון אכור • ואם ידוע ששניהם היו מחוברים כשהם כשבור ולא היה שום אחד מהן עליון או תחתיו שניהם מותרים • ש"ך ס' ק"ב • ויחזר דינו כחל נחבאר ככ"י כס"י ז' ע"ש :

עשירי זהב

הקנאש"ף זר"ך לקלוג וחל"כ תנבים • ובמקום הרקוב חקלוג כ"כ מתחמיו • ר"ל חלק העליון ונקרא בל"א דע"ק והסתחון נקרא יד זר"ך כ"כ לקלוג • ובלוחו לר העליון יש גיד על הכשר למעלה ולזר"ך לחתוך אותו גיד היקף קודם קליפת התחתון שלא יבא לידי פגמה : ואחר קליפת התחתון תחפש ותעייין היטב אחר ששם גידין שיש בלוחו הכשר שאסורין משום גיד הישה ומתחילין כראש והולכין בתוך הכשר עד סופו • ודוקא אחר ארזון הגידים שהולכין בשוה בלוחך היד זר"ך לתעם אחריו דכתיב על קף הידך • אבל הגידין שיש בו ביד ואינם הולכים לאורך היד עד סופו אינם בכלל על קף הידך • ואלו גידין הם ששה • אחד מתחלק לשנים ונראים כזורת פ ואחד מתחלק לשלשה ונראין כזורת שני שש אלא אחת עומדת כדרכה ואחת הפוכה : ומ"ש בפנים או היד פירש במקום עוביו מניח שם עוד גיד אחד ומתחלק לשלשה וקוראין אותו בל"א (דיומ"ן) וארזו כזורת יד ולכן קורין חתיכה זו יד • והידי זר"ך לביטול כפל כפליים אף ע"ס של הגידין אין זר"ך לחתוך כי אם פעם אחת כגון אם בראשונה פותח הגיד דיו • אבל בגיד זה זר"ך לחתוך כל זמן שיראה ממנו קצת • ועל ששה גידין אלו זר"ך לתעם אחריון שהם ארומים משום גיד הנשה : ובתחתיותו דהיינו בלד השני של הכף יש לו גיד אחד ומתחלק לחוק השאר לשנים ומכל אחד ואחד גידים יוצאים גידים נראין ארזון שני גידין כמו קרן זבי ונקראין בל"א (הירש אד"ר) ואלו אלו השנים יש שם חתיכה בשר קטן ויש שחוכו גיד אחד ומתלק אותו לשנים ונקרא בל"א (בעש"ו) ואע"פ שאלו הגידין בלחים מן גיד החיזון אשלו הכ"ה זר"ך לתעם אחריהן משום שהגיד החיזון כסופו הוא נוגע בגיד הפנימי לכן זר"ך לתעם אחריהם עד שחמלא מקומו שנוגעים זה בזה • גם זר"ך לביטול גיד אחד מתלק העליון ונקרא בל"א דע"ק דהיינו כסוף ולא בתוך הכשר ונקרא גיד החיזון : (ז) היך פלע"ק •

הוא הכיס בשור המבואר בת"ה סעיף א' ולא לקחו נעשה הכיס הזה כולו שומן ובסולין קוראין אותו עור עבה ולבנה גזירה משום פרה דאסור משום בשר לז' או יותר משום דם וכל הדריזין שיש בחוכו אש' לביטול : (ח) ובפרה נקרא כחל • ובל"א קוראין שתי וערב ומיהו כחולת עד שלא נשאר בה לחלומות חלב על פני כולו ומירק החלב שבו ע"י פיהה כחולת • ואם נתנו תחת המכבש היו כעמו כחולת • ש"ך • ובדיעבד אם חתך החלב פעמים שתי וערב על פני כולו ומירק החלב שבו בידי כשר • ובכל זה אין חילוק בין של קמחה שלא היה לה של מעולם ובין של מעולם שיש לה של מעולם ובכל זה אסור קרוס עם ולכן וקורעו עם בשר • ולבטלו אכור אש' לבדו וכל"ש עם בשר • ולעייין דיעבד אם עבר נחבאר בת"ה סעיף ב' :

והשוואן שהכחל מונח עליו נוהגין כך • חומוכין אותו ואוחז בכח ידו במקום החתך כחש ע"י אחותו בכח ידא ממנו מים כמו חלב מתוך ארזון המקום שיואל משם חלב או מים וחל"כ מותר לבטלו כמו הסיך פלע"ק הנחבאר לעיל : (ט) ברעשיל • הוא הכשר שחתם הכיס • או חתם הכחל • ארכו

ממנו הכינים נשאר הכיס רק • ואם נתפסה השור (ספאדע"ק) וכשר ע"י ניקור • דהיינו שסמירין ממנו וחלב • ומזיח הגיד והביצים אם יש לו וחומכין אותו אכורים משום מילוח ומולחין ודינו כשאר בשר ומותר אותו אייבער קוף ממנה קרוס עם ולכן וקורעו חלב ונהגו לקורעו ולחוטכו כמה פעמים שתי וערב ואם נתנו תחת המכבש היו כעמו כחולת • ש"ך • ומינין דיעבד אם עבר נחבאר בת"ה סעיף ב' :

נמצא ב' החיכות מחוברין לחתיכות גיד הנשה וששה שמות יש לה :

א) חתיכה ב' (שם הכולל שלה) . (י) חתיכת האליה וכו מחובר עוד שני חתיכות בשם אחד נקרא ב"א (יא) צעך בראשון . וכלד אחר יש חתיכה שארכו כמו אורך שניהם וקוראין אותו ב"א (יב) קייליבדיק ברעטיל . (נמצא ג' חתיכות יש בזה חתיכה ו'ג' שמום יש לה) :

ז חתיכה ג' . (שם הכולל שלה) . (יג) קניא ראש . ובחתיחתו יש עלם שקורין (יד) קנעבייל . ובקניא ראש מחובר בו עלם הנקרא (טו) קוליא . ובחכו חתוב עלם כמו בזכא באסיחא היקרא (טז) בוקא ראטמא . (נמצא ד' שמום יש לה) :

עטורי זהב

הנזכר ובין הכשר יש גיד קצר ועומד בחוך הכשר ונרץ לחחוך הגיד הזה עם בית מושבו ואסור . משום גיד הנשה . וגם נרץ נקרא החלב שבין הפעך בראשון לבין הקייליבדיק ברעטיל בין הדביקות ובין הפרשות : (יב) קייליבדיק ברעטיל . נרץ לקולפו צעגולו על פני כולו ובחוכו מונחם שני גידין האסורין משום גיד הנשה הרובץ עליו . והייט אוחן ב' גידין אינם הולכין על פני כולה רק גיד אחד מקצה מזה וגיד אחד מקצה מזה ובחמטע כמו רוחב ג' אצבעות נרץ לחפש ולחטט אחריו : (יג) קניא ראש . נרץ לקלוף כל סביבות מבחוך בלד אחד . ובג' השני יש מראה כסף אין נרץ לקלוף על פני כולו רק במקום שמהחיל המראה כסף נרץ לקלוף משם רוחב כמו שני אצבעות כדי שימשוך על המראה כסף . והמראה כסף עגמו אין נרץ קליפה ויקיין ואח"כ מחתך בשכר דהיינו במקום שאין מראה כסף לאורך הקניא ראש . ונוטל את עלם הקוליא שבחוכו ומשריד מן הקניא ראש ויקלוף הכשר הקניא ראש מפטים מקום מושב הקוליא על פני כולו : (יד) קנעבייל . היינו בחתיחתו של הקניא ראש יש עלם שקורין קנעבייל נרץ לגרר הכשר שעליו . ואח"כ חותך בשכר עגול שבקניא ראש לאורך ונוטל משם גיד אחד ונרץ להוציאו כולו מראשו ועד סופו עד עלם קנעבייל . לפעמים הולך הגיד בשיפוע נרץ לעיין אחריו ולהטט משטט שאסורה משום חלב . וכן דרכה לעמוד מגיד זה בכהמות נסוח ובעגלים במקום העגול מראה כסף אבל בכבשים ועזים מונה בלד הרחב בחוך ואסור משום שיוקם מחלב המונה אלל בוקא דלמחא הוא בא מהלב הבליוח . ועוד יש בחתיכה זו בחרו מקום מפטים בחוך הכשר שלשה גידין האסורין משום דס' ובסוף בשר העגול נראה שם כאלשה גידין נרץ לחחוך אוחם משום מראית עין ואין נרץ לרשן אחריו . והואו חלק שנקלף מבשר עגול נרץ ליקח משם גיד אחד שיש לו שני עוקיין וגורחו כזורת קף פשוטה . ואסור משום גיד החילון : (טו) קוליא . הוא עלם הקוליא ובכאשו הוא עגול כזוכא . נרץ לקלוף הכשר שעליו ובמקום שיש מראה כסף נרץ לגוררו ובכאש עלם העגול יש עליו גיד המחובר לעלם השני המחובר לגוף נרץ ליטלו משם וגם נרץ לקלוף מראש העלם הנ"ל : (טז) בוקא ראטמא .

ח חתיכה ד' • (שם הכולל שלה) • (יו) בייטש קנאבין • והוא הנשר המחובר על הקנאבין • שקרין אורו מייז"ל הוא נקרא בייטש ועל שם שדבוק בקנאבין • נקרא בייטש קנאבין • והקנאבין נוסף נקרא • (יח) לייטקא • (מאלף ב' שמוח להסיכה זו) :

ט חתיכה ה' (שם הכולל שלה) • (יט) קושליץ • ויש לו עוד ב' חסיונות • ח' נקרא • (כ) שילט או

עמודי זהב

הוא עלם השני מן הקוליא דהיינו אוחו נ"ז המחובר לנוף הוא נקרא דוקא דלמלא צריך ג"כ לקפון מעלם עד שיראה דם שנגמס או עד המוח שנגמס ואסור משום זמחה הגידין : (יו) בייטש קנאבין • הקנאבין הוא נקרא ליעקא המכר בלוח י"ח והמייז"ל מה שדבק בקנאבין הוא נקרא בייטש לכן נקראת אוחה חתיכה בייטש קנאבין • והמייז"ל מה שדבק בקנאבין המכר יש מזד אחד מראה כסף על פני כולה רק כביבו יש מראה אדום וצריך לקולפו משום שהגיד הנשה רובץ עליו • ובין שני הצדדים דהיינו צדוד אחד אפי' יש ג"כ מראה כסף וצריך לזרורו ופה מן ההלכ' ובחוד הב' נחפרד ומחלק בשר ז' וצריך לקולפו ונכפיים • ובחלמט אוחו בשר מנכפיים יש עוד חתיכה בשר עגול והוחך ממנו לארכו ברוחב אצבע ומגדר בכל צדדיו בכל מקום שיש שם מראה כסף ובכביבו מראה אדום • ובכפיים של אוחו נ"ז יש גיד אחד ומחפשו לשנים וכל אחד מהם יש לו עוקיין שקרין געפילעץ וצריך לחטט אחריו ואסורין משום גיד החיון : (יח) לייטקא • הוא הקנאבין המכר בצדוק אוח י"ז אחרי שפרד ממנו המייז"ל המכר צריך לקפון בבשר של הקנאבין ואין צריך לקלוף רק אוחו בשר שעל הקנאבין אבל לא את הבשר שעל כל אורך העלם • ואין צריך דוקא לקולפו רק מגדר יפה במקום שיש עליו מראה כסף • וזממלה דהיינו צדראם העלם מונחים שלשה גידין ואסורים משום חלב גיד הנשה ואינו בכלל נ"ל • ואחר כך מחיל לחתוך צדראם השני שעל הקנאבין במקום שמונה ע"ש שקרין עשו"ך ויש בו גומא ונחטובים משום שקרין גלד וואשער ומחך אוחו בשר ומכסה את הגומא משום שהוא צדוק גיד הנשה והיינו ארכובה החסונה • והצ"כ מפרד הבשר מן הקנאבין והבשר הוא עגול וארוך וקוראין אוחו גם כן מייז"ל • ועל זה מונח עוד שני מייז"ל וצריך להסריד משם ומריפה • והמייז"ל הארוך צריך לקלוף אוחו בשר במקום שיש בו מראה אדום • והמקום שיש בו מראה כסף מגדר יפה ואחר הקליפה מחלק הבשר העול לשנים וצריך לקולפו ג"כ במקומות שיש בהם מראה אדום • ובחלמט צריך לחתוך משם אורך בשר ההוא כמו קליפה • ובחלמט אוחה אחד מראה בשר יש גיד אחד וצריך לנקרו משום גיד הנשה • ובאוחו מקום יש סימן חיזה בכור כי שם החלמט ע"ש דק ארוך כמו אצבע וזהו סימן שהוא בכור ואוחו ע"ש הוא טוב ללכב השנים וצדוק ומנוסה • וצריך לגדר העלם היינו הקנאבין

אופו

שפיץ. ואחד נקרא (בא) קלין או פלאנקין או דע"ק. (והן הכסלים הנבחר לעיל בסו' ג' ספיץ ד') :
 י חתיכה ר' הוא שם הכלל : (בב) וויטשינקא . ומחובר עליה שני חתיכות בשר . ח' שקורין אותו
 (בג) לונביל או לעדוויץ . (ג' הנקרא בל"א) . (בד) קראיין : (נמלא ג' שמה לחתיכה זו) :
 יא (כה) גידין האסורין משום הלב ומשוםגיד הנשה הם ג"א ואלו הן בניד הנשה שלשה*)
 בקניא ראפ אחת . בברעטיל אחת . בביימש אחת . בחתיכת האל יה שלשה . בקושליץ
 שלשה . בצעך בראמין שלשה . בקלין אחת . בקייליבריק ברעטיל שנים . בלונביל ארבע
 נמצא הם סרי אחד חמשה ועשרים ומירך השני ג"ב חמשה ועשרים עולים חמשים . ומחונב
 אחת . הרי חמשים ואחת כמנין אל תאכלו ממנו ג"א . ואע"י שיש עוד גידין האסורין משום
 חלב גיד הנשה כגון הלב דתותי מתני . וכן בליטקא הנזכר באות י"ח . שאני התם דאלו

(*) ז'ל ששה

עמודי זהב

אחוז עור למטה צריך קליפה ונמקום שיש מראה כסף
 יגדר יפה : (בא) קלין . והוא הכסף שנקרא פלאנקין
 והמנקרים קוראים אותו קלין . וכבר אמרנו בסו' ג'
 מחלב הכסלים ועשה נדבר מכסף גופיה שנקרא קלין
 יש עליו בשר (דקווריס) [דנרין] קליפה . וכל שיש
 שמו הנקרא ארץ יש ג"כ בשר וצריך קליפה רק במקום
 שיש מראה כסף די גרירה יפה . ונחמד הבשר יש
 גיד אחד לארצו וזרופו כזרת עקרב ואסור משום
 [חלב] גיד הנשה וצריך להטעם אחריו . והקליין הוא
 מחובר לשלש בין השלש לבין הקלין צריך להסיר עור
 לכן הנקרא בל"א פריפה לייניך וחלב שפחיו צריך
 גרירה יפה : (בב) וויטשינקא . הוא שם הכלל של
 החתיכה ו' . והוא מחובר לקושליץ . ומחובר עליה
 שני חתיכות בשר : אחד שקורין אותו פוסקים :
 (בג) לונביל או לעדוויץ . וצריך שידע שב' חתיכות
 יש שנקרא לעדוויץ אחד בשר לנקר ואחד פריפה
 ושניהם מחוברין לוויטשינקא . ולעדוויץ הכשר עוקרין
 אותו והוויטשינקא והמפריפה לעדוויץ גיד ולא בסכין
 כדי שהג' גידים שבתוכו נשארים בתוך הפריפה לעדוויץ .
 ואם היה מוחזין בסכין נחשב הפריפה לעדוויץ .
 היו נחזיזין הניידין עמה ואסורין משום חלב המחמיים
 כמו בקושליץ שדבוקים יחד . ודין לעדוויץ כדין
 קושליץ ומקלפין על פני כולו חוץ במקום שיש מראה
 כסף עליו צריך לגרורו יפה וקיי . ובמקום שיש השלשה
 גידין דיים כמו בקושליץ הנזכר באות י"ב וצריך
 להטעם אחריהם ומקלפין על פני כולו . וצריך אחד
 שנשרט עם בלעדוויץ הכשר צריך למשוך אותו :
 ב כרבו ספרי הניקור שיש בקבלה איש מפי איש
 עד הלכה למשה מסיני דהויטשינקא ענשה עם הללעות
 קענים והפריפה לעדוויץ אסורין ואין מועיל בהם
 ניקור : ג עוד כתבו סימן להסיר אש הוא שומן או
 חלב יש למנקרים בקבלה סימן זה כשממשמשין בין
 אלבעות אש הוא מיר"ב בל"א אז תראה מיד שהוא
 חלב . אבל השומן כשממשמש ביד או מראה לע"ך
 בל"א זה סימן שהוא שומן . וכן חמשה בב"מ שצריך
 לגרר יפה מן החלב קח סכין כל זמן שיש מיר"ב
 ושובב על הסכין מכה גרירה זה חלב ואם לאו הוא
 שומן : (בד) קראיין . הוא החתיכה ט"ז המחובר

הנידון הם נראים לעינים. אבל אלו הנידון הם בתוך הבשר ולא נראים לעינים. על אלו מסרו חכמים סימן אל האכלו סמנו נ"א וצריך לחפץ אחריהם :

עמודי זהב

להיות שוחט ונדק • וכן לשוחטים הלוקחים קבלה
מחדש וסומכים עליהם בניקור חלק הפנים • חייב
ומסל על המורה לשאול להם ג"כ מדיני סודר הניקור
מחלק הפנים כמבואר בש"יטות קיטור אהל יתקן אשר

תם ונשלם הלכות ניקור בית יצחק • בעזרת האל יתברך שוכן שחק :

וכדי שלא להזיח הנייר חלק אמרתי להודיע דבר גדול • בהלכות בדיקות בסי' כ"ח סעיף ד' תבאר צריך
לדקוק בחצר הכבד אם אין נקב ולא יש נקב מפולש אפי' משהו פרישה ואיך יוכל לידע סי' הוא
לחצר הכבד לרכו להיות מחוץ וכשחוקך בו יואל הרוח ומשמע קול דלם לא כן הוא סימן שיש נקב בחצר
הכבד ומשום הכי אינה מחוץ וגעה ונדת וצריך בדיקה דוקא אם אין שם נקב ואם לא בדק יש לגמרי :

המזה יעמדו על הברכה הנמצאים בר"ת בהגה"ה של ספר אהל יצחק •

בר"מ בדרכי משה • ברמ"א בר' משה איסרליש • בנ"י בבית יוסף • בי"ד ביורה דעה • בס"ו בפערי זהב •
בש"ך בשפתי כהן • בנק"ה בנקידות הכסף • בפר"ח בפרי חדש • בנ"ה בבית הלל • או בבדיקות
הבית • בגל"י בבית לחם יהודה • במח"ב במחזיק דק • במ"ק במאמר קדישין • במ"ב במשאת בנימין •
בשמ"ח בשמלה חדשה • בתב"ש בתולדות שו"י • בפר"מ בפרי מגדים • בגוד"ב בטעם ביהודה • בנ"א בבית
אפרים • בלב"ש • בלי"ש בלושי שרד • בג"ז בנחמ דק • בז"ז בזבחי דק • בז"ר בזבחי ריב • בע"י בעולה
יתק • בג"ב בגבול בנימין • בזב"ש בזבחה זמנאל • במכ"א במכתב אליהו • הר"מ או הרמב"ם הרב ר' משה בר
מיימון • הרשב"א הרב רבינו שלמה בן אדרת • הר"ן הרב רבינו יוסים • מהר"ם א"ש • מהור"ר מאיר
אייזין שפאט • במ"מ במאמר מרדכי • בלח"ה בלחם הפנים • בישי"ש בים של שלמה • מהר"א מהור"ר
אברהם • מהרי"ק מהור"ר יוסף קלון • מהרש"ל מהור"ר שלמה לוריא • מהרי"ו מהור"ר יעקב ווי"ל •
מהר"ן מהר"ר לבי • מ"א מנחת אליהו • נה"י בהלכות יהודה • ה"ז הרי זה • המו"ה המסע ובית הכנסת •
חיה • חז"ה חצר הכבד • כנ"ל כן נראה לי • כ"כ כן כתב • כ"פ כן ספק • פ"א טעם אחר • במ"ז
במים זכים • מעל"ע מעבר לעבר או מעט לעת • מ"ז מורה דק • בס"ד בשיעורא דשמיא • ש"ח שאלת חכם •
ס"ל סבירא ליה • ס"ם ספק סתיקא • בט"ע בפני עגמו • לפענ"ד לפי עניות דעתי • ש"ס שטע מינה •
ע"י על ידי • ע"כ עד כאן • עכ"ל עד כאן לשונו :